

- 10) ---- हा भारताचा राष्ट्रीय खेळ आहे.
अ) कबड्डी
ब) फुटबॉल
क) हॉकी
ड) क्रिकेट

- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 20
अ) अध्ययनाचे नियम स्पष्ट करा.
ब) अध्ययन वक्र स्पष्ट करा.
- प्र.3 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15
अ) प्राचीन ऑलिंपिक चे विकसन सविस्तर स्पष्ट करा.
किंवा
ब) मध्य युगातील भारतातील शारिरिक शिक्षणाचे सविस्तर वर्णन करा.
- प्र.4 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15
अ) शरीर धारणेचे प्रकार व त्यांची वैशिष्टे सविस्तर स्पष्ट करा.
किंवा
ब) शारिरिक शिक्षणाचे ध्येय व उद्दिष्टे सविस्तर स्पष्ट करा.
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 20
अ) अर्जुन पुरस्कार
ब) कार्यवाद
क) समाज आणि संस्कृती
ड) नेतृत्व
इ) परा ऑलेपिक

Seat No.	

Set P

B.P.Ed. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2023
History, Principles and foundation of Physical Education and Olympic
Movement (BPED1101)

Day & Date: Tuesday, 09-01-2024
 Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.
 3) The candidate should read the original question in English.

Q.1 Choose the correct alternative. 10

- 1) The rings on the Olympic flag represents the _____
 - a) Nation
 - b) Continent
 - c) State
 - d) Region
- 2) In Vedic period education was given in _____
 - a) School
 - b) college
 - c) Gurukul
 - d) University
- 3) _____ is the global governing body of paralympic.
 - a) IPC
 - b) IOC
 - c) IOA
 - d) PCI
- 4) Whichever is not form of Olympic?
 - a) Paralympic
 - b) Winter Olympic
 - c) Summer Olympic
 - d) common wealth Games
- 5) Tried and error learning theory was propounded by _____
 - a) Pavlov
 - b) Skinner
 - c) Edward Thorndike
 - d) Dr. Bigge
- 6) Development of physical abilities is the objective of _____
 - a) Professional Education
 - b) Education
 - c) Adult Education
 - d) Physical Education
- 7) _____ award is the highest award given to coaches in India.
 - a) Dronacharya
 - b) Arjun
 - c) Dadoji Konddev
 - d) Shiv Chhatrapati
- 8) _____ is the birth place of pragmatism.
 - a) France
 - b) America
 - c) India
 - d) England
- 9) Which is not a type of realism?
 - a) Sense
 - b) Social
 - c) Humanistic
 - d) Biological
- 10) National game of India is _____
 - a) Kabaddi
 - b) Football
 - c) Hockey
 - d) Cricket

- Q.2 Answer the following questions. 20**
- a) Explain the Laws of learning.
 - b) Explain the learning curve.
- Q.3 Answer the following question. (Any One) 15**
- a) Explain the development of ancient Olympic in detail.
- OR**
- b) Describe the physical education in medieval period in India.
- Q.4 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) Explain the body types and their characteristic in detail.
- OR**
- b) Explain the aim and objective of physical education in detail.
- Q.5 Write Short Notes on: (Any Four) 20**
- a) Arjun award
 - b) Pragmatism
 - c) Society and Culture
 - d) Leadership
 - e) Para Olympic

- 9) टेन्डॉन हे हाडे व --- यांना जोडलेले आहेत.
अ) हाडे
ब) स्नायूतंतू
क) स्नायू
ड) वरील सर्व
- 10) ऐच्छिक स्नायू हे ----.
अ) स्नायूंना नियंत्रित ठेवते
ब) स्नायूंना अनियंत्रित ठेवणे
क) अ आणि ब दोन्ही
ड) यापैकी नाही

प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- अ) अस्थिभंग स्पष्ट करून त्याचे प्रकार सोडस्तर स्पष्ट करा. **10**
ब) डोपिंगचा होणारा परिणाम स्पष्ट करा. **10**

प्र.3 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक)

- अ) श्वसन संस्थेची सुबक आकृती काढा भागांना नावे द्या व सोडस्तर स्पष्ट करा. **15**
ब) भौतिक उपचाराची तत्त्वे स्पष्ट करा.

प्र.4 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक)

- अ) क्रीडेतील सर्वसामान्य दुखापती लिहून त्याचे व्यवस्थापन स्पष्ट करा. **15**
ब) स्नायूंचे आकुंचन प्रसरणाचे प्रकार सोडस्तर स्पष्ट करा.

प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

- अ) रक्त गोठणे **20**
ब) रक्ताचे कार्य
क) स्नायूचा गोळा
ड) थंड व गरम पॅक
इ) क्रीडा वैद्यक शास्त्राचे उद्दिष्टे

Seat No.	

**B.P.Ed. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2023
Anatomy, Physiology Sports Medicine, Physiotherapy and Rehabilitation
(BPED1102)**

Day & Date: Wednesday, 10-01-2024
Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

- Instructions:** 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.
3) Neat diagram must be drawn where necessary.

Q.1 Choose the correct alternative.

10

- 1) The term doping is derived from _____ language dop.
 - a) America
 - b) African
 - c) Japan
 - d) India
- 2) Petrissage technique of massage involve _____.
 - a) Pounding of the skin
 - b) Pinching of the skin
 - c) Kneading of the skin
 - d) Stroking of the skin
- 3) Green stick fracture occurs due to _____.
 - a) Lack of strength
 - b) Forceful muscular contraction
 - c) Non-ossification of bone
 - d) Old age
- 4) Respiration taking place in the tissue cell is called _____.
 - a) Internal respiration
 - b) External respiration
 - c) A and B both
 - d) None of these
- 5) Human heart is divided in to _____ chamber.
 - a) Three
 - b) One
 - c) Four
 - d) Five
- 6) Function of stomach is _____.
 - a) Digestion of proteins, carbohydrates and making food acidie
 - b) Expulsion of faeces
 - c) A and B both
 - d) None of these
- 7) Function of Large intestine is _____.
 - a) Absorption of substances
 - b) Expulsion of faeces
 - c) A and B both
 - d) None of these
- 8) How many muscles are there in the human body.
 - a) 340
 - b) 560
 - c) 640
 - d) 860
- 9) Tendons connect bone and _____.
 - a) Bone
 - b) Ligament
 - c) Muscle
 - d) All of these
- 10) Voluntary muscle is a _____.
 - a) Control over muscle
 - b) No control over muscle
 - c) A and B both
 - d) None of these

- Q.2 Answer the following questions:**
- a) Explain fracture and its types in details. **10**
 - b) Explain effects of doping. **10**
- Q.3 Answer the following question: (Any One)** **15**
- a) Draw a diagram of Respiratory system label the part and explain in details.
 - b) Explain in details principles of physiotherapy.
- Q.4 Answer the following question: (Any One)** **15**
- a) Explain common injuries in sports and there management.
 - b) Explain Types of muscular construction in details.
- Q.5 Write short notes on: (Any Four)** **20**
- a) Coagulation of blood
 - b) Function of blood
 - c) Muscle cramp
 - d) Hot and cold packs
 - e) Objective of sports medicine

Seat
No.

Set P

**B.P.Ed. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2023
Health Education and Environmental Studies (BPED1103)**

Day & Date: Thursday, 11-01-2024
Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 खालील दिलेले योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा.

10

1) ——— अमिनो ॲसिड = 1 प्रथिने.

अ) 19	ब) 20
क) 18	ड) 21

2) ध्वनी ची तीव्रता ——— या एककात मोजतात.

अ) डेसिबल	ब) सेल्सिअस
क) दोन्ही अ व ब	ड) यापैकी नाही

3) ——— हा रोग विषाणूमुळे होतो.

अ) क्षयरोग	ब) कांजण्या
क) कुष्ठरोग	ड) पटकी

4) समतोल आहाराचे ——— हे घटक आहेत.

अ) प्रथिने	ब) कर्बोदके
क) स्निग्ध पदार्थ	ड) वरील सर्व

5) WHO म्हणजे ———.

अ) जागतिक पाणी संघटना	ब) जागतिक आरोग्य संघटना
क) जागतिक निवास संघटना	ड) यापैकी नाही

6) PRICE मध्ये E म्हणजे ———.

अ) बाष्पीभवन	ब) खूप
क) उंची	ड) वरील सर्व

7) दुषित पाण्यामुळे ——— हा आजार होतो.

अ) पटकी	ब) क्षयरोग
क) एड्स	ड) कुष्ठरोग

8) खालील पैकी ——— पोषक घटकांची शरीराला कमी प्रमाणात गरज असते.

अ) जीवनसत्वे	ब) खनिजे
क) दोन्ही अ आणि ब	ड) यापैकी नाही

9) BMI म्हणजे ———.

अ) बॉडी मास इंडेक्स	ब) बेसल मास इंडेक्स
क) बॉडी मेजरिंग इंडेक्स	ड) यापैकी नाही

10) त्वचेची काळजी, नखे, डोळ्यांची निगा व आपतकालीन काळजी हे ----
घटकाशी संबंधित आहेत.

- अ) आहार
क) आरोग्य सेवा
ब) नैसर्गिक साधने
ड) संतुलित आहार

प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- अ) शाळेमधील वैयक्तिक व परिसर स्वच्छता यावर सविस्तर चर्चा करा. 10
ब) आरोग्य शिक्षणाची उद्दिष्टे व तत्वे स्पष्ट करा. 10

प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)

- अ) संतुलित आहार म्हणजे काय ते सांगून त्याचे घटक उदाहरणासह स्पष्ट करा. 15
ब) आरोग्य सेवेची उद्दिष्टे सांगून शाळेमधील आरोग्य शिक्षणाची भूमिका स्पष्ट करा.

प्र.4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)

- अ) स्थूलता म्हणजे काय ते सांगून स्थूलतेची कारणे, परिणाम व त्याचे व्यवस्थापन कसे कराल ते सविस्तर लिहा. 15
ब) जल प्रदूषण म्हणजे काय ते सांगून, त्याची कारणे व परिणाम स्पष्ट करा.

प्र.5 थोडक्यात टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

- अ) वायू प्रदूषण
ब) प्रथमोपचार
क) पाणी साधने
ड) अति आहार
ई) प्रथिने 20

Seat No.	

**B.P.Ed. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2023
Health Education and Environmental Studies (BPED1103)**

Day & Date: Thursday, 11-01-2024
Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

- Instructions:** 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.
3) The candidate should read the original questions in English.

Q.1 Multiple Choice Questions.

10

- 1) _____ amino acid = 1 protein.

a) 19	b) 20
c) 18	d) 21
- 2) The intensity of noise pollution is measured through _____ unit.

a) Decibel	b) Celsius
c) Both a and b	d) None of these
- 3) _____ disease caused due to virus.

a) Tuberculosis	b) Chickenpox
c) Leprosy	d) Cholera
- 4) The aspects of balanced diet _____.

a) Protein	b) Carbs
c) Fats	d) All the above
- 5) W. H. O means _____.

a) Water Health Organization	b) World Health Organization
c) World House Organization	d) None of these
- 6) In PRICE (E) stands for _____.

a) Evaporation	b) Extreme
c) Elevation	d) All the above
- 7) Polluted water causes _____ disease.

a) Cholera	b) Tuberculosis
c) AIDS	d) Leprosy
- 8) From following _____ are micro.

a) Vitamin	b) Minerals
c) Both a & b	d) None of these
- 9) BMI means _____.

a) Body Mass Index	b) Basal Mass Index
c) Body Measuring Index	d) None of these
- 10) Care of skin, nails, eyes and emergency are related to a aspects of _____.

a) Nutrition	b) Natural Resources
c) Health services	d) Balanced Diet

- Q.2 Answer the following questions.** **10**
- a) Discuss on personal and environmental hygiene in schools. **10**
 - b) Explain objectives and principles of health education. **10**
- Q.3 Answer the following questions. (Any One)** **15**
- a) Define balanced diet and explain components of balanced diet with examples.
 - b) Write down objectives of health service and explain role of health education in school.
- Q.4 Answer the following question (Any One)** **15**
- a) Define obesity and explain causes, effects and management of obesity.
 - b) Describe water pollution and explain causes and effect of water pollution.
- Q.5 Write short notes on (Any Four)** **20**
- a) Air pollution
 - b) First Aid
 - c) Water Resources.
 - d) Over Nutrition
 - e) Protein.

Seat
No.

B. P. Ed. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2023
Organization, Administration and Sports Management (BPED1104)

Day & Date: Friday, 12-01-2024
 Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडा.

10

- 1) बाद पद्धतिच्या सामान्यामध्ये 10 संघ सहभागी होत असतील आणि त्यामध्ये तिसरा क्र काढायचा असेल तर एकूण किती सामने होतील?
 अ) 10
 क) 11
 ब) 9
 ड) यापैकी नाही
- 2) सामान्याचा प्रकार ----
 अ) बाद पद्धति
 क) दोन्ही अ आणि ब
 ब) साखळी पद्धत
 ड) यापैकी नाही
- 3) क्रीडा साहित्य खरेदी करताना ---- ची आवश्यकता आहे.
 अ) निविदा
 क) नोंदी
 ब) खरेदी
 ड) यापैकी नाही
- 4) शालेय विद्यार्थ्यांची वैद्यकीय तपासणी ---- मार्फत केली जाते.
 अ) शिक्षक
 क) शिपाई
 ब) प्राचार्य
 ड) वैद्यकीय अधिकारी
- 5) विद्यापीठातील आंतर महाविद्यालयीन क्रीडा स्पर्धा ---- यांच्या अध्यक्षतेखाली पार पाडतात.
 अ) कुलगुरु
 क) शारीरिक शिक्षण संचालक
 ब) विद्यापीठ क्रीडा संचालक
 ड) प्राचार्य
- 6) शारीरिक शिक्षण कार्यक्रमासाठी महत्वाची सुविधा ---- आहे.
 अ) मैदान
 क) व्यायाम शाळा
 ब) पोहण्याचा तलाव
 ड) वरील सर्व
- 7) बाद पद्धति स्पर्धेत 8 संघानी भाग घेतला तर ---- बाय द्यावे.
 अ) दोन
 क) तीन
 ब) एक
 ड) यापैकी नाही
- 8) जलतरण तलावातील पाणी शुद्धीकरणाकरिता ---- वापरतात.
 अ) कॅल्शियम
 क) क्लोरीन
 ब) पोटॅशियम
 ड) यापैकी नाही
- 9) राष्ट्रीय क्रीडा दिन ---- या दिवशी साजरा करतात.
 अ) 1 मार्च
 क) 1 जानेवारी
 ब) 30 ऑगस्ट
 ड) 29 ऑगस्ट

- 10) जिल्हास्तरीय स्पर्धा भरविताना ---- मुख्य असतो.
अ) जिल्हा क्रीडा अधिकारी ब) तालुका क्रीडा अधिकारी
क) शारीरिक शिक्षण शिक्षक ड) यापैकी नाही

प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या.

- अ) नियोजनाची मूलभूत तत्त्वे स्पष्ट करा. 10
ब) कार्यालयीन व्यवस्थापनाचे कार्य आणि प्रकार लिहा. 10

प्र.3 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा.. (कोणताही एक)

- अ) आंतरकुल व बहिर्गत स्पर्धा म्हणजे काय? शारीरिक शिक्षणामध्ये आंतरकुल व बहिर्गत स्पर्धांचे महत्त्व स्पष्ट करा. 15
ब) अंदाजपत्रक म्हणजे काय ते सांगून महाविद्यालयातील क्रीडा विभागाचे अंदाजपत्रक सविस्तर मांडा.

प्र.4 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक)

- अ) क्रीडा साहित्याची खरेदी व क्रीडा साहित्याची निगा व काळजी या बद्दल सविस्तर लिहा. 15
ब) शारीरिक शिक्षणासाठी आवश्यक सुविधांची यादी करून त्यापैकी दोनचे स्पष्टीकरण करा.

प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

- अ) शारीरिक शिक्षण शिक्षकाची जबाबदारी 20
ब) नोंदी व नोंद वही (दफ्तर)
क) सामन्याचे प्रकार
ड) नियोजनाचे महत्त्व
इ) शाळेतील क्रीडा व्यवस्थापन

Seat No.	

Set **P**

**B. P. Ed. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2023
Organization, Administration and Sports Management (BPED1104)**

Day & Date: Friday, 12-01-2024
Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) The candidates should read the original questions in English.

Q.1 Choose the correct alternative from the following options. 10

- 1) If 10 team are participating in knock out system matches & third place is to be decided, how many matches will be played in total.
 - a) 10
 - b) 9
 - c) 11
 - d) None of these
- 2) _____ is the type of sports Tournament.
 - a) Knockout
 - b) League
 - c) Both a & b
 - d) None of these
- 3) First step of purchasing sports material is _____.
 - a) Tender
 - b) Purchas
 - c) Register
 - d) None of these
- 4) The medical checkup of school student is done through _____.
 - a) Teacher
 - b) Principal
 - c) Peon
 - d) Medical officer
- 5) University Inter collegiate sport Tournament are organized under the chairman of _____.
 - a) Voice Chancellor
 - b) University Director of sports
 - c) Director of physical Education
 - d) Principal
- 6) For physical education programme important facilities is _____.
 - a) Play field
 - b) Swimming
 - c) Gymnasium
 - d) Above all
- 7) 8 team participated in know out system _____ byes are given.
 - a) Two
 - b) One
 - c) Three
 - d) None of these
- 8) The purification of water in swimming pool is through _____.
 - a) Calcium
 - b) Potassium
 - c) Chlorin
 - d) None of these
- 9) 'National sports day' was celebrated _____.
 - a) 1 March
 - b) 30 August
 - c) 1 January
 - d) 29 August
- 10) _____ is the chief of while conducting district level tournament.
 - a) D.S.O.
 - b) T.S.O.
 - c) Physical teacher
 - d) None of these

- Q.2 Answer the following questions.** **10**
- a) Explain basic principles of planning. **10**
 - b) Write function & kinds of office management.
- Q.3 Answer the following questions. (Any One)** **15**
- a) What is meant by Intramural & extramural? Explain the importance of intermural & extramural in physical education.
 - b) What is budget write in detail prepare the budget of collage sports department.
- Q.4 Answer the following questions (Any One)** **15**
- a) Write in detail about purchase of sports material and explain care and maintenance of sports equipment.
 - b) List the facilities required for physical education activities and explain any two of them.
- Q.5 Write Short Notes. (Any Four)** **20**
- a) Responsibilities of physical education teacher
 - b) Record and Registers
 - c) Type of tournament
 - d) Importance of organization
 - e) Sports management in school

Seat No.	

Set	P

**B.P.Ed. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2023
History, Principles and Foundation of Physical Education and
Olympic Movement (19501101)**

Day & Date: Tuesday, 09-01-2024
Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र.1 खालील दिलेल्या पर्यायापैकी योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा. 10
- 1) ——— ऑलिम्पिक खेळात प्रथमच ऑलिम्पिक ध्वज फडकविला गेला.
अ) 1900, पॅरीस
ब) 1908 लंडन
क) 1920 अँट्वेर्प
ड) 1928 अँमस्टरडॅम
 - 2) प्रथम आधुनिक ऑलिम्पिक खेळ ——— वर्षी आयोजित केले गेले होते.
अ) 1900
ब) 1896
क) 1904
ड) 1892
 - 3) संकल्पनांचा विकास हा प्रामुख्याने एक भाग ——— आहे.
अ) भावनिक विकास
ब) बौद्धिक विकास
क) शारीरिक विकास
ड) सामाजिक विकास
 - 4) अध्ययन संक्रमणातील शून्य संक्रमण ——— म्हणून ओळखले जाते.
अ) तटस्थ संक्रमण
ब) सकारात्मक संक्रमण
क) नकारात्मक संक्रमण
ड) द्विपक्षीय संक्रमण
 - 5) अध्ययनाचे सिध्दांत ——— यांनी मांडले.
अ) पॅव्हलॉव्ह
ब) थॉर्नडाईक
क) स्कीनर
ड) कोहलर
 - 6) अर्जून पुरस्काराची सुरुवात ——— वर्षी करण्यात आली.
अ) 1958
ब) 1961
क) 1965
ड) 1967
 - 7) राजीव गांधी खेल रत्न पुरस्काराचे प्रथम प्राप्तकर्ता ——— हे आहेत.
अ) विश्वनाथन आनंद
ब) लिलडर पेस
क) कपिल देव
ड) लिम्बा राम
 - 8) आंतरराष्ट्रीय पॅराऑलिम्पिक समिती ——— खेळ आयोजित करण्यासाठी जबाबदार आहे.
अ) उन्हाळी स्पर्धा
ब) हिवाळी स्पर्धा
क) उन्हाळी व हिवाळी स्पर्धा
ड) यापैकी नाही
 - 9) आंतरराष्ट्रीय ऑलिम्पिक समिती ——— यांनी तयार केली.
अ) पिअर डी कुबर्टीन
ब) हिजस
क) बॅरन बी कुबर्टीन
ड) यापैकी नाही

- 10) समाजशास्त्र हे ——— चा अभ्यास आहे.
अ) विज्ञान
क) राजकरण
ब) समाज
ड) यापैकी नाही

- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 20
अ) शारीरिक शिक्षणाची ध्येय व उद्दीष्टे स्पष्ट करा.
ब) अध्ययन वक्र विस्तृतपणे स्पष्ट करा.
- प्र.3 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15
अ) पुरुष-स्त्री सांगाड्यातील फरक स्पष्ट करा.
ब) द्रोणाचार्य पुरस्कार, शिव छत्रपती पुरस्कार व पद्मभूषण पुरस्काराचे वर्णन विस्तृतपणे करा.
- प्र.4 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15
अ) शारीरिक शिक्षणाची म्हणजे काय? शारीरिक शिक्षणाची व्याप्ती व महत्व स्पष्ट करा.
ब) आधुनिक ऑलीम्पिक खेळाचे ऐतिहासिक वर्णन करा.
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 20
अ) समाज आणि संस्कृती
ब) बाल्यावस्थेतील शारीरिक विकास
क) नेतृत्व
ड) युथ ऑलीम्पिक खेळ
इ) अध्ययनाचे नियम

Seat No.	

**B.P.Ed. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2023
History, Principles and Foundation of Physical Education and
Olympic Movement (19501101)**

Day & Date: Tuesday, 09-01-2024
Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Choose the correct alternative.

10

- 1) At _____ Olympic Games was the Olympic flag flown for the first time.

a) 1900 Paris	b) 1908 London
c) 1920 Antwerp	d) 1928 Amsterdam
- 2) The first modern Olympic Games were held in _____ year.

a) 1900	b) 1896
c) 1904	d) 1892
- 3) Development of concepts is primarily a part of _____.

a) emotional development	b) intellectual development
c) physical development	d) social development
- 4) In Transfer of learning, zero transfer is also known as _____.

a) Neutral transfer	b) positive transfer
c) Negative transfer	d) Bilateral transfer
- 5) The laws of learning was propounded by _____.

a) Pavlova	b) Thorndike
c) Skinner	d) Kohler
- 6) Arjun Awards were instituted in _____ year.

a) 1958	b) 1961
c) 1965	d) 1967
- 7) The first recipient of Rajiv Gandhi Khel Ratna Award is _____.

a) Vishwanathan Anand	b) Leander Peas
c) Kapil dev	d) Limba Ram
- 8) The international paralympic committee is responsible for organizing _____ games.

a) summer paralympic	b) Winter paralympic
c) summer and winter paralympic	d) None of these
- 9) The international Olympic committee was created by _____.

a) Pierre de Coubertin	b) Zejus
c) Barren be Coubertin	d) None of these
- 10) society is the study of _____.

a) science	b) society
c) politics	d) none of these

- Q.2 Answer the following questions. 20**
- a) Explain the aims and objectives of physical education.
 - b) Describe the learning curve in details.
- Q.3 Answer the following question. (Any One) 15**
- a) Explain the difference between male and female body types.
 - b) Explain the Dronacharya Award and Shiv Chhatrapati Sward, Padmvibhushan Awards in details.
- Q.4 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) What do you mean by physical education? explain the scope and importance of physical education.
 - b) Describe the historical development of modern Olympic games.
- Q.5 Write Short Notes on: (Any Four) 20**
- a) Society and culture
 - b) Physical development in childhood stage.
 - c) Leadership
 - d) Youth Olympic games
 - e) Laws of learning

Seat No.	

**B.P.Ed. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2023
Anatomy, Physiology Sports Medicine, Physiotherapy and Rehabilitation
(19501102)**

Day & Date: Wednesday, 10-01-2024
Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

- सूचना :** 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढणे.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडून पर्याय जागा भरा.

10

- 1) स्वादुपिंडात ---- रस तयार होतो.

अ) स्वादुरस	ब) पित्तरस
क) लाळ	ड) वरील सर्व
- 2) डिओडीनम, जेज्यूनम व इलियम हे ---- चे भाग आहे.

अ) जठर	ब) लहान आतडे
क) मोठे आतडे	ड) स्वादूपिंड
- 3) ---- हा स्नायू हृदयामध्ये असतो.

अ) ऐच्छिक	ब) अनऐच्छिक
क) हृदयाचा	ड) वरील सर्व
- 4) डोके, शरीर व शेपूट हे ---- चे भाग आहे.

अ) यकृत	ब) जठर
क) ओत्रपुच्छ	ड) स्वादूपिंड
- 5) ---- फुफ्फुसात दोन पाली (लोब) असतात.

अ) उजव्या	ब) डाव्या
क) उजव्या व डाव्या	ड) यापैकी नाही
- 6) डोपिंग हा शब्द ---- ह्या भाषेतील डोप या शब्दापासून तयार झालेला आहे.

अ) अमेरिका	ब) आफ्रिका
क) जपान	ड) भारत
- 7) सर्वसाधारणपणे मसाजचे ---- प्रकार पडतात.

अ) पाच	ब) सहा
क) तीन	ड) दहा
- 8) ---- या खेळांत कोपऱ्याच्या दुखापती नित्याने आढळतात.

अ) टेनिस	ब) चेस
क) बास्केट बॉल	ड) वरील सर्व

- 9) जलचिकित्सा ---- च्या माध्यमातून दिली जाते.
 अ) पाणी ब) बर्फ
 क) मेण ड) यापैकी नाही
- 10) मायक्रोव्हेव डायथर्मि हया उपकरणात अंदाजे ---- मेगा सायकल सेकंड हा विद्युत प्रवाह वापरला जातो.
 अ) 240 ब) 2450
 क) 300 ड) 247

प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- अ) अस्थिभंगाचे प्रकार सोड्स्तिर स्पष्ट करा. 10
 ब) रक्तदाब सोड्स्तिर स्पष्ट करा. 10

प्र.3 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15

- अ) श्वसन संस्थेची सुबक आकृती काढा भागांना नावे द्या व सोड्स्तिर स्पष्ट करा.
 ब) डोपिंग स्पष्ट करून डोपिंगचे प्रकार व त्याचा परिणाम स्पष्ट करा.

प्र.4 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15

- अ) पचनसंस्थेची सुबक आकृती काढा भागांना नावे द्या आणि जठरामध्ये अन्नाचे पचन कसे होते ते स्पष्ट करा.
 ब) मसाज व त्याचे प्रकार सोड्स्तिर स्पष्ट करा.

प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 20

- अ) भौतिक उपचाराची गरज व महत्व
 ब) दुय्यम श्वसन
 क) खांदयाच्या दुखापती
 ड) प्रथमोपचार पेटी मधील आवश्यक साहित्य
 इ) स्नायूचा थकवा

Seat No.	

**B.P.Ed. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2023
Anatomy, Physiology Sports Medicine, Physiotherapy and Rehabilitation
(19501102)**

Day & Date: Wednesday, 10-01-2024
Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

- Instructions:** 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.
3) Neat diagram must be drawn where necessary.

Q.1 Choose the correct alternative.

10

- 1) In pancreas _____ juice is present.

a) Pancreatic	b) Bile
c) Saliva	d) All of these
- 2) Duodenum, jejunum and illum is the part of _____.

a) Stomach	b) Small intestine
c) Large intestine	d) Pancreas
- 3) _____ muscle is found in the heart.

a) Voluntary	b) Involuntary
c) Cardiac	d) All of these
- 4) Head, Body and Tail is the part of _____.

a) Liver	b) Stomach
c) Appendix	d) Pancreas
- 5) The _____ Lungs consisting of two lobes.

a) Right	b) Left
c) Right and Left	d) None of these
- 6) The term doping is derived from _____ language dop.

a) America	b) African
c) Japan	d) India
- 7) There are generally _____ types of massage.

a) Five	b) Six
c) Three	d) Ten
- 8) Injuries of the elbow are more common in _____.

a) Tennis	b) Chess
c) Basket ball	d) All of these
- 9) Hydrotherapy is given by using _____.

a) Water	b) Ice
c) Wax	d) None of these
- 10) _____ mega cycle second frequency is used in microwave diathermy.

a) 240	b) 2450
c) 300	d) 247

Q.2 Answer the following questions:

a) Explain types of fracture in details.	10
b) Explain Blood pressure in details.	10

- Q.3 Answer the following question: (Any One) 15**
- a) Draw a diagram of Respiratory system label the parts and explain in details.
 - b) Explain Doping and types of doping and its effects.
- Q.4 Answer the following question: (Any One) 15**
- a) Draw a diagram of digestive system, label the parts and explain digestion of food in stomach.
 - b) Explain in details massage and its types.
- Q.5 Write short notes on: (Any Four) 20**
- a) Need and importance of physiotherapy
 - b) Second wind
 - c) shoulder injuries
 - d) Essential material in first aid box
 - e) Muscle fatigue.

Seat No.	

B.P.Ed. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2023
Health Education and Environmental Studies (19501103)

Day & Date: Thursday, 11-01-2024

Max. Marks: 80

Time: 11:00 AM To 02:00 PM

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र.1 खालील दिलेले योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा. 10**
- 1) मानवी शरीरात पाण्याचे प्रमाण — % असते.

अ) 90	ब) 75
क) 60	ड) 50
 - 2) 'ड' जीवनसत्वाच्या कमतरतेमुळे — रोग होतो.

अ) हाडाचा	ब) स्नायूचा
क) अपचन	ड) यापैकी नाही
 - 3) खेळाडूला प्रतिदिन — कॅलरीजची गरज असते.

अ) 4000	ब) 8000
क) 1500	ड) 1000
 - 4) प्रदुषित पाण्यामुळे — रोग होतो.

अ) एड्स	ब) पटकी
क) टी. बी (क्षयरोग)	ड) वरील सर्व
 - 5) मोटार सायकलच्या धुरामुळे — चे प्रदुषण वाढते.

अ) जल	ब) ध्वनी
क) भूमी	ड) हवा
 - 6) प्रदुषणास कारणीभूत ठरणाऱ्या नैसर्गिक अथवा मानवनिर्मित घटकांना — असे म्हणतात.

अ) प्रदुषकाचे घटक	ब) जागतिक तापमान वाढ
क) प्रदुषके	ड) यापैकी नाही
 - 7) 'जागतिक आरोग्य दिन' — दिवशी साजरा करतात.

अ) 7 मार्च	ब) 7 ऑगस्ट
क) 7 जुलै	ड) 7 एप्रिल
 - 8) वैयक्तिक स्वास्थ्याचा घटक — हा आहे.

अ) डोळ्याची निगा	ब) स्वच्छ कपडे
क) दातांची निगा	ड) वरील सर्व

Seat No.	

B.P.Ed. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2023
Health Education and Environmental Studies (19501103)

Day & Date: Thursday, 11-01-2024
 Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

- Instructions:** 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.
 3) The candidate should read the original questions in English.

Q.1 Multiple Choice Questions.

10

- 1) _____ of water is in human beings.

a) 90	b) 75
c) 60	d) 50
- 2) Deficiency of Vitamin 'D' causes _____.

a) Bone disease	b) Muscle disease
c) Indigestion	d) None of these
- 3) Athletics needs _____ calories per day.

a) 4000	b) 8000
c) 1500	d) 1000
- 4) Polluted water causes _____ disease.

a) AIDS	b) Cholera
c) T. B	d) Above all
- 5) The smoke of motor cycle is the effect of _____ pollution.

a) Water	b) Noise
c) Soil	d) Air
- 6) The causing natural & human of aspects of pollution is called _____.

a) Aspect of pollution	b) Global warming
c) Pollution	d) None of these
- 7) 'World Health Day' is celebrated on _____ day.

a) 7 th March	b) 7 th Aug
c) 7 th July	d) 7 th April
- 8) _____ is a one aspect of personal health.

a) Care of eyes	b) Clean cloths
c) Care of teeth	d) Above all
- 9) Vitamins, minerals and protein is suitable amount are given to body by _____.

a) Whole grain food	b) Plant oil
c) Nuts	d) Above all
- 10) W. H. O. means _____.

a) World Health order	b) World House office
c) World Health organization	d) Above all

- Q.2 Answer the following questions.**
- a) Define Health and Health education, write the principles of Health education. **10**
 - b) Write Aim & objective of Health education in detail. **10**
- Q.3 Answer the following questions. (Any One)** **15**
- a) State the effect of noise pollution and air pollution. Explain the controlling remedies of noise pollution and Air pollution.
 - b) Explain the Health problem in India.
- Q.4 Answer the following questions. (Any One)** **15**
- a) State the physical factors of personal hygiene and explain how will you maintain the care of it.
 - b) Give the list of communicable diseases Explain in detail any three of them.
- Q.5 Write short notes on (Any Four)** **20**
- a) Objective of School health service
 - b) Athlete Diet
 - c) Role of pollution control Board
 - d) Water pollution
 - e) Obesity.

Seat
No.

Set P

B.P.Ed. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2023
METHODS OF TEACHING SCHOOL SUBJECT
Marathi (19501104)

Day & Date: Friday, 12-01-2024
 Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

- सुचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 खालील योग्य पर्याय निवडा.

10

- 1) अध्यापन हे एक ——— आहे.
 अ) कला
 ब) शास्त्र
 क) कला व शास्त्र
 ड) यापैकी नाही
- 2) अध्यापन ही एक वैज्ञानिक प्रक्रिया असून तिचे ——— हे दोन प्रमुख घटक आहेत.
 अ) आशय व माहिती
 ब) आशय व संप्रेषण
 क) आशय व ज्ञान
 ड) वरील सर्व
- 3) शिक्षकाच्या वर्तना संदर्भात ——— या तंत्रविज्ञानाचा वापर केला जातो.
 अ) माध्यम
 ब) अध्यापन
 क) वर्तनवादी
 ड) यापैकी नाही
- 4) ज्ञाताकडून अज्ञाताकडे हे ——— पध्दतिचे सुत्र मानले जाते.
 अ) उद्गामी
 ब) अवगामी
 क) परिसंवाद
 ड) यापैकी नाही
- 5) शिक्षण म्हणजे ——— मध्ये घडून येणारा बदल होय.
 अ) वर्तनात
 ब) चारित्र्यात
 क) समाजात
 ड) स्वभावात
- 6) मराठी शिक्षकाचे उच्चार ——— असावेत.
 अ) शुध्द व अस्पष्ट
 ब) शुध्द व स्पष्ट
 क) अशुध्द व स्पष्ट
 ड) यापैकी नाही
- 7) अध्यापनामध्ये ——— हे दृकश्राव्य साधन म्हणून वापरले जाते.
 अ) रेडिओ
 ब) टेपरेकार्डर
 क) टी.व्ही.
 ड) ग्रामोफोन
- 8) कथनाचे स्वरूप ——— असते..
 अ) रचनात्मक
 ब) वर्णनात्मक
 क) तुलनात्मक
 ड) यापैकी नाही
- 9) शुध्द लेखनाच्या नियमानुसार ——— हा शब्द बरोबर आहे.
 अ) क्रिडा
 ब) क्रीडा
 क) अ आणि ब
 ड) यापैकी नाही

- 10) मातृभाषा शिक्षकांचा व्यायसायिक दर्जा उत्तम राखण्यासाठी ---- सर्वोत्तपरी कार्य करीत आहे.
- अ) मराठी अध्यापक संघ ब) विद्यार्थी संघ
क) महाराष्ट्र साहित्य परिषद ड) मुख्याध्यापक संघ

प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- अ) वाचनाचे प्रकार सांगून मूकवाचन विषयी माहिती लिहा. 10
ब) गद्य अध्यापन व पद्य अध्यापन स्पष्ट करा. 10

प्र.3 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15

- अ) महाराष्ट्रातील माध्यमिक शाळातील नियुक्त अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे स्पष्ट करा.
ब) दृकश्राव्य साधनांची यादी देवून कोणत्याही तीन दृकश्राव्य साधनांची मराठी अध्यापनात उपयोग स्पष्ट करा.

प्र.4 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15

- अ) भाषा विषय शिक्षकाची अर्हता व गुणवैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
ब) वाचनाचे प्रकार सांगून एकाचे सविस्तर वर्णन करा.

प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 20

- अ) मराठी भाषा शिक्षक संघटना
ब) घटक नियोजन
क) शुध्द लेखनाचे महत्व
ड) कथाकथन पध्दती
इ) पाठय पुस्तकाचे बहिरंग

Seat No.	

B.P.Ed. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2023
METHODS OF TEACHING SCHOOL SUBJECT
Hindi - (19501105)

Day & Date: Friday, 12-01-2024
 Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

- सुचनाएँ : 1) सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।
 2) दाईं ओर लिखे हुए अंक प्रश्न के लिए निर्धारित अंक हैं।

प्र.1 उचित पर्याय चुनिए।

10

- 1) भाषा के ——— प्रकार हैं।
 अ) छह
 ब) पाँच
 क) सात
 ड) ग्यारह
- 2) भारत में राष्ट्रभाषा और संपर्क भाषा का उत्तरदायित्व ——— के जिम्मे है।
 अ) गुजराती
 ब) मराठी
 क) हिंदी
 ड) तामिल
- 3) शैक्षणिक साधनों के कारण कठिन विषय ——— बनता है।
 अ) जटिल
 ब) आसान
 क) असंभव
 ड) क्लिष्ट
- 4) अध्यापन प्रयुक्तियों में ——— सबसे महत्वपूर्ण साधन है।
 अ) मुल्यमापन
 ब) पद्य
 क) प्रश्न
 ड) गद्य
- 5) ——— भाषा शिक्षा की प्राचीनतम प्रणाली है।
 अ) व्याकरण अनुवाद प्रणाली
 ब) प्रत्यक्ष प्रणाली
 क) रचना विधी
 ड) डॉ. वेस्ट प्रणाली
- 6) फिल्म स्ट्रिप यह ——— साधन है।
 अ) स्पर्श
 ब) दृक श्राव्य
 क) श्राव्य
 ड) प्रक्षेपित दृक
- 7) द्विभाषा पद्धति का उपयोग सब से प्रथम ——— ने किया था।
 अ) सॉक्रेटिस
 ब) डॉ. वेस्ट
 क) डॉडसन
 ड) वेबस्टर्स
- 8) ——— पद्धति में दो भाषाओं का प्रयोग होता है।
 अ) गठन
 ब) व्याख्यान
 क) द्विभाषा
 ड) प्रत्यक्ष
- 9) निगमन एवं आगमन प्रणाली ——— के अध्यापन की पद्धतियाँ हैं।
 अ) व्याकरण
 ब) पद्य
 क) भाषा
 ड) गद्य

- 10) हिंदी भाषा के शिक्षक में भाषा ---- की योग्यता हो।
अ) भाषण
क) लेखन
ब) विश्लेषण
ड) श्रवण

प्र.2 निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर लिखिए।

- अ) हिंदी के अध्यापक की पात्रता विशद कीजिए। **10**
ब) गठन पध्दति के प्रमुख सूत्र बताइए। **10**

प्र.3 निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर लिखिए। (कोई एक)

- अ) डॉ. वेस्ट प्रणाली विस्तार में लिखिए। **15**
ब) शिक्षा साधनों के प्रकार बताकर रेडिओ और टेलिविजन का उपयोग विस्तार में लिखिए।

प्र.4 निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर लिखिए। (कोई एक)

- अ) हिंदी के अध्यापक के गुण विस्तार में विशद कीजिए। **15**
ब) व्याकरण अनुवाद प्रणाली विस्तार में लिखिए।

प्र.5 निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर संक्षेप लिखिए। (कोई चार)

- अ) हिंदी शिक्षा के साहित्यिक उद्देश लिखिए। **20**
ब) संभाषणात्मक प्रणाली का स्वरूप स्पष्ट कीजिए।
क) शिक्षा साधनों का महत्व बताइए।
ड) त्रिभाषा सूत्र का महत्व बताइए।
इ) महाराष्ट्र के पाठ्यक्रम में हिंदी का स्थान बताइए।

Seat No.	

**B.P.Ed. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2023
METHODS OF TEACHING SCHOOL SUBJECT
English (19501106)**

Day & Date: Friday, 12-01-2024
Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figure to the right indicates full marks.

Q.1 Choose the correct alternative.

10

- 1) Bad handwriting is a sign of imperfect _____.
a) Teaching b) Education
c) Learning d) Reading
- 2) The _____ aids are also known as classroom materials.
a) Charts b) Verbal
c) Picture d) Instructional
- 3) Tape recorder is an example of _____ aid.
a) Audio b) Supporting
c) Visual d) Audio-Visual
- 4) Dr. West's method is also known as _____ method.
a) Inductive b) Structural Approach
c) Text Book d) Direct
- 5) Non-projective and projective are the types of _____.
a) Audio aids b) Audio- visual aids
c) Visual aids d) Activity aids
- 6) There are _____ communicative skill in English.
a) Two b) Three
c) Four d) Five
- 7) _____ method is a modern method of teaching of English grammer.
a) Structural b) Deductive
c) Inductive d) Functional
- 8) _____ lesson is not taught in parts.
a) Grammer b) Poetry
c) Prose d) English
- 9) _____ is an important aspect in the language.
a) Grammer b) Poetry
c) Prose d) Lesson
- 10) Prose is a form of _____.
a) Poetry b) Literature
c) Grammer d) Lesson

- Q.2 Answer the following question.**
- a) Give the importance of English in school curriculum as foreign language. **10**
 - b) Explain the objectives of teaching of poetry. **10**
- Q.3 Answer the following question. (Any one)** **15**
- a) What is the direct method of teaching English? State its importance.
- OR**
- b) Explain Dr. West's method in detail.
- Q.4 Answer the following question. (Any one)** **15**
- a) Explain the steps in teaching of prose lesson in detail.
- OR**
- b) Explain the instructional aids in detail.
- Q.5 Write short notes: (Any four)** **20**
- a) Types of Reading
 - b) Inductive method
 - c) Place of grammar in teaching
 - d) Unit plan
 - e) Annual plan

- 10) ——— ही पध्दत स्वयं अध्ययनास महत्त्व देते.
 अ) चर्चा ब) प्रकल्प
 क) परिसंवाद ड) यापैकी नाही

प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- अ) इतिहास अध्यापनाची उद्दिष्टे स्पष्ट करा. 10
 ब) ऐतिहासिक प्रदर्शनाचे महत्त्व स्पष्ट करा. 10

प्र.3 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15

- अ) इतिहास अध्यापनाच्या विविध पध्दती सांगून त्यातील चर्चा पध्दतीचे सविस्तर वर्णन करा.
 ब) इतिहास शिक्षक संघटना म्हणजे काय? इतिहास संघटनांचे व्यावसायिक क्षमतेसाठी योगदान स्पष्ट करा.

प्र.4 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15

- अ) इतिहास विषय शिक्षकाची शैक्षणिक पात्रता आणि गुणवैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
 ब) इतिहास म्हणजे काय? इतिहासाचे शालेय अभ्यासक्रमात स्थान आणि महत्त्व काय स्पष्ट करा.

प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 20

- अ) इतिहास खोली
 ब) इतिहास अध्यापनाची सूत्रे
 क) संपादन चाचणी
 ड) परिक्षांचे प्रकार
 इ) कथन पध्दती

Seat No.	

B.P.Ed. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2023
METHODS OF TEACHING SCHOOL SUBJECT
History (19501107)

Day & Date: Friday, 12-01-2024
 Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

- Instructions:** 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.
 3) Candidates should read original questions in English.

Q.1 Choose the correct alternative

10

- 1) History subject is related to _____ objective.
 - a) Democracy
 - b) Socialism
 - c) Both a and b
 - d) None of these
- 2) Motion picture is a _____ aid.
 - a) Visual
 - b) Audio
 - c) Audio-visual
 - d) All above
- 3) The value of history education is _____.
 - a) National
 - b) Social
 - c) Intellectual
 - d) All above
- 4) The following _____ is a type of question.
 - a) Eassay
 - b) Short
 - c) Objective
 - d) All above
- 5) Learning experience are _____ types.
 - a) direct-indirect
 - b) verbal-nonverbal
 - c) Both a and b
 - d) None of these
- 6) The father of project method is _____.
 - a) Galileo
 - b) Kilpatric
 - c) Darwin
 - d) None of these
- 7) The best method useful at primary level is called _____.
 - a) Story method
 - b) Lecture method
 - c) Project method
 - d) None of these
- 8) Museum includes _____.
 - a) Coins
 - b) Weapons
 - c) Pictures
 - d) All of these
- 9) The study of History in a geographically local context is called _____.
 - a) Local History
 - b) Regional History
 - c) National History
 - d) None of these
- 10) _____ method gives importance of self learning.
 - a) Discussion
 - b) Project
 - c) Discussion
 - d) None of these

- Q.2 Answer the following questions.** **10**
- a) Explain the objectives of teaching History. **10**
 - b) Explain the importance of Historical Exhibition.
- Q.3 Answer the following question. (Any One)** **15**
- a) Which are the methods of teaching History? and describe discussion method in detail.
 - b) What is History teacher's organization? Explain its contribution professional competencies.
- Q.4 Answer the following questions. (Any One)** **15**
- a) Explain the Educational qualification and qualities of History subject teacher.
 - b) What is History? Explain the place and importance of History in school curriculum.
- Q.5 Write short notes: (Any Four)** **20**
- a) History room
 - b) Maxims of teaching history
 - c) Achievement test
 - d) Types of examination
 - e) Narration method

- 10) भूगोल अध्यापनाकरिता वापरल्या जाणाऱ्या श्राव्य साधनांचे नाव ---- आहे.
अ) चित्रफिती
ब) चित्रपट
क) रेडिओ
ड) यापैकी नाही

प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- अ) प्रश्नांचे प्रकार स्पष्ट करा. 10
ब) भूगोल अध्यापनात नकाशे आणि प्रतिकृती यांचे महत्त्व सांगा. 10

प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)

- अ) माध्यमिक स्तरावरील भूगोल अध्यापनाची ध्येय आणि उद्दिष्टे स्पष्ट करा. 15
ब) भूगोल शिक्षकाच्या व्यावसायिक विकासात शिक्षक संघटनेचे योगदान विशद करा.

प्र.4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)

- अ) भूगोल अध्यापनाच्या विविध पध्दती कोणत्या? माध्यमिक स्तरावर निरीक्षण पध्दती आणि प्रवास पध्दती कशी वापराल ते सोदाहरण स्पष्ट करा. 15
ब) भूगोल अध्यापन मूल्यमापन कार्यपध्दतीत परिक्षेच्या प्रकारांचा वापर कसा स्पष्ट करा.

प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

- अ) भूगोल मंडळ 20
ब) भूगोल व्याकरणाचे महत्त्व
क) प्रकल्प पध्दती
ड) भूगोल खोलीचे महत्त्व आणि उपयोग
इ) भूगोल शिक्षकाची गुणवैशिष्ट्ये

Seat
No.

B.P.Ed. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2023
METHODS OF TEACHING SCHOOL SUBJECT
Geography - (19501108)

Day & Date: Friday, 12-01-2024
 Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

- Instructions:** 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.
 3) The candidate should read the original question in English.

Q.1 Chose the correct alternative**10**

- 1) The centre in geography study is _____.
 - a) Animal
 - b) Human
 - c) Nature
 - d) Environment
- 2) _____ called 'Father of the Geography'.
 - a) Herbart
 - b) Plato
 - c) James Walker
 - d) Herodotus
- 3) To teach any natural unit _____ teaching method is used.
 - a) Laboratory
 - b) Story
 - c) Lecture
 - d) Project
- 4) Easily access geographical information tool means _____.
 - a) Models
 - b) Pictures
 - c) Chart
 - d) Maps
- 5) In India, the rain falls from _____ wind.
 - a) North east
 - b) South west
 - c) North west
 - d) South east
- 6) The _____ examination is useful for assessing student's skills.
 - a) Practical
 - b) Oral
 - c) Written
 - d) None of these
- 7) The emergence of evaluation techniques originated in _____ country.
 - a) India
 - b) Pakistan
 - c) United Nations
 - d) None of these
- 8) The advantage of Geography room is _____.
 - a) Creation of news tools
 - b) Secure devices
 - c) Creating a geographical environment
 - d) All above
- 9) The characteristics of a good geography teacher is _____.
 - a) Co-operative attitude
 - b) Powerful personality
 - c) Hobbyist
 - d) All above
- 10) The name of the audio device for teaching geography is _____.
 - a) filmstrips
 - b) films
 - c) radio
 - d) None of these

- Q.2 Answer the following questions.**
- a) Explain the types of Questions. **10**
 - b) State the importance of maps, models in geography teaching. **10**
- Q.3 Answer the following question. (Any One)** **15**
- a) Explain the aims and objectives of teaching geography at secondary level.
 - b) State the contribution of teacher association for professional development of Geography teacher.
- Q.4 Answer the following questions. (Any One)** **15**
- a) Which are the methods of teaching geography? Illustrate the observation and journey method of teaching geography at secondary school level.
 - b) Explain the used of types of examination evaluation procedure in teaching geography.
- Q.5 Write short notes: (any four)** **20**
- a) Geography club
 - b) Importance of Grammer of Geography
 - c) Project method
 - d) Importance and utilization of geography room
 - e) Qualities of Geography teacher

Seat
No.

B.P.Ed. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2023
METHODS OF TEACHING SCHOOL SUBJECT
Science - (19501112)

Day & Date: Friday, 12-01-2024
 Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

सुचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 खालील योग्य पर्याय निवडा.

10

- 1) एक विषय शिकवताना दुसऱ्या विषयाशी आवश्यक तेथे संबंध घालणे म्हणजे
 ---- होय.
 अ) सहसंबंध
 ब) समकेंद्र
 क) मापण
 ड) यापैकी नाही
- 2) शास्त्राध्यापनामुळे ---- गरजा भागतात.
 अ) व्यक्तिगत
 ब) सामाजिक
 क) राष्ट्रीय
 ड) वरील सर्व
- 3) टेपरेकॉर्डर, आकाशवाणी हे ---- साधने आहे.
 अ) दृकसाधने
 ब) दृकश्राव्य
 क) श्राव्य
 ड) वरील सर्व
- 4) शास्त्र मेळाव्य चे स्वरूप ---- प्रकारचे आहे.
 अ) स्पर्धा घेतली जाते
 ब) प्रदर्शन राबविले जातात
 क) परिसंवाद घेतला जातो
 ड) वरील सर्व
- 5) ---- आयोगाने दिग्दर्शन-प्रात्यक्षिक खोली माध्यमिक शाळेत असावी अशी शिफारस केली.
 अ) कोठारी आयोग
 ब) मुदलियार
 क) राधाकृष्ण
 ड) सर्व
- 6) ---- पद्धती कृतिदयारे अध्यापनाला छेद देणारी आहे.
 अ) प्रकल्प
 ब) प्रायोगिक
 क) व्याख्यान
 ड) दिग्दर्शन
- 7) ---- यांनी आदर्श प्रयोग शाळेचा आराखडा तयार केला.
 अ) डॉ. आर. एच. व्हाईटहाउस
 ब) युंग
 क) पावलोव्ह
 ड) कोणतेही नाही
- 8) पाठ्यक्रम ---- चा मर्यादित भाग आहे.
 अ) प्राथमिक स्तर
 ब) अभ्यासक्रम
 क) सहशालेय
 ड) वरील सर्व

- 9) जेव्हा एक विषयाच्या अभ्यासक्रमासाठी दुसऱ्या विषयाचे ज्ञान आवश्यक असते तेव्हा त्या दोन विषयात ---- आहे असे म्हटले जाते.
- अ) सह संबंध
ब) स्पष्टीकरण
क) मूल्यमापन
ड) यापैकी नाही
- 10) विद्यार्थ्यांत असलेल्या दोषांचा शोध घेण्यासाठी ज्या चाचण्या वापरतात त्यांना ---- चाचणी म्हणतात.
- अ) संपादन चाचणी
ब) नैदानिक चाचणी
क) संपादन चाचणी आणि नैदानिक चाचणी
ड) यापैकी नाही

प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- अ) विज्ञानाच्या चांगल्या क्रमिक पुस्तकाचे गुणवैशिष्टे स्पष्ट करा. **10**
ब) शास्त्र शिक्षकाच्या अंगी कोणकोणते गुणविशेष असावेत स्पष्ट करा. **10**

प्र.3 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक)

- अ) विज्ञान अध्यापनात वापरण्यात येणाऱ्या दृक्-श्राव्य साधनांचे विस्तृत वर्णन करा. **15**
ब) विज्ञानाचा अर्थ, स्वरूप आणि व्याप्ती स्पष्ट करा.

प्र.4 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक)

- अ) अध्यापनाची सूत्रे कोणती ? उदाहरणासह स्पष्ट करा. **15**
ब) प्रायोगिक पद्धती स्पष्ट करा.

प्र.5 खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तर लिहा. (कोणतेही चार)

- अ) विज्ञान प्रदर्शनाचे महत्त्व **20**
ब) घटक नियोजन
क) विज्ञान मंडळ
ड) नैदानिक चाचणी
इ) प्रश्नप्रकार

Seat No.	

B.P.Ed. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2023
METHODS OF TEACHING SCHOOL SUBJECT
Science - (19501112)

Day & Date: Friday, 12-01-2024
 Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the Right indicate full marks.

Q.1 Choose the correct alternative.

10

- 1) _____ means to make relationship of one subject to another by its teaching.
 - a) Correlation
 - b) Concentric
 - c) Unit
 - d) None of these
- 2) _____ types of need are fulfilled by science learning.
 - a) Personal
 - b) Social
 - c) National
 - d) All of above
- 3) Tape recorder, Radio is _____ aids.
 - a) Visual aids
 - b) Audio aids
 - c) Audio
 - d) All of these
- 4) The nature of science organisation is _____.
 - a) Competition
 - b) Exhibition
 - c) Seminar
 - d) All of these
- 5) _____ commission recommended a demonstration practical room at secondary school.
 - a) Kothari Commission
 - b) Mudliar
 - c) Radhakrishna
 - d) All of these
- 6) _____ method is contrast with principle of learning by doing.
 - a) Project
 - b) Experimental
 - c) Lecture
 - d) Demonstration
- 7) _____ made the structure of ideal laboratory.
 - a) Dr. R. H. Whitehouse
 - b) Yung
 - c) Pavalove
 - d) None of these
- 8) Syllabus is limited part of _____.
 - a) Primary level
 - b) Curriculum
 - c) Lesson Plan
 - d) All of these
- 9) When for the curriculum of one subject, the knowledge of another subject is necessary, then it is said that there is _____ in between two subjects.
 - a) Correlation
 - b) Explanation
 - c) Evaluation
 - d) None of these
- 10) The test who detect the weak and strong point of a student is called _____.
 - a) Achievement test
 - b) Diagnostic test
 - c) Achievement and Diagnostic test
 - d) None of these

- Q.2 Answer the following questions.** **10**
- a) Explain the qualities of good textbook of science. **10**
 - b) What are the qualities of science teacher? Explain. **10**
- Q.3 Answer the following question. (Any One)** **15**
- a) Describe briefly the various Audio-visual aids that are employed in the teaching of science.
 - b) Explain the meaning, nature and scope of science.
- Q.4 Answer the following question. (Any One)** **15**
- a) What is the maxim of teaching? Explain with the help of examples.
 - b) Explain experimental method.
- Q.5 Answer the following question in brief. (Any Four)** **20**
- a) Importance of science exhibition
 - b) Unit plan
 - c) Science club
 - d) Diagnostic test
 - e) Types of question

- 10) गणित विषयाच्या अध्यापनाचे ---- हे वर्ग उद्दिष्टे नाही.
अ) आकलन ब) पृथक्करण
क) व्यक्तिविकास ड) सृजनशीलता

प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- अ) गणितातील दृकश्राव्य साधने स्पष्ट करा. 10
ब) गणित विषयाचा समवाय इतर विषयाशी स्पष्ट करा. 10

प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)

- अ) गणित अध्यापनातील प्रायोगिक पध्दत स्पष्ट करा. 15
ब) गणित अध्यापनाच्या चांगल्या पुस्तकाचे गुण वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

प्र.4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)

- अ) गणित अध्यापकाची पात्रता व गुणविशेष स्पष्ट करा. 15
ब) वार्षिक नियोजन म्हणजे काय? वार्षिक नियोजनाचे फायदे लिहा.

प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

- अ) गणिताचे स्वरूप 20
ब) घटक नियोजन
क) उपचारात्मक अध्यापन
ड) व्यवसायिक विकास
इ) प्रश्नाचे प्रकार

Seat No.	

B. P. Ed. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2023
METHODS OF TEACHING SCHOOL SUBJECT
Mathematics - (19501113)

Day & Date: Friday, 12-01-2024
 Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicates full marks.

Q.1 Choose the correct alternative.

10

- 1) _____ is the Pioneer of heuristic method.
 - a) Armstrong
 - b) Bacon
 - c) Kilpatic
 - d) Aristotle
- 2) To develop professional growth of mathematics _____ is necessary.
 - a) Workshop
 - b) Seminar
 - c) both a and b
 - d) None of these
- 3) Inductive method apply _____ teaching maximus.
 - a) Diagnostic test
 - b) To create interest in mathematics
 - c) Particular to general
 - d) All of these
- 4) Remedial teaching is required in _____ field.
 - a) Cognitive
 - b) Affective
 - c) Psychomotor
 - d) Above all
- 5) The quantitative technique of evaluation technique is _____.
 - a) Examination
 - b) Self observation
 - c) Observation
 - d) Above all
- 6) The first step of planning is _____ planning.
 - a) Unit
 - b) Lesson
 - c) Annual
 - d) None of these
- 7) _____ aspect is considered while preparing unit planning.
 - a) Three
 - b) Five
 - c) Four
 - d) Six
- 8) The place of teacher is important in _____ method.
 - a) Individual
 - b) Heuristic
 - c) Project
 - d) Experimental
- 9) _____ method is used in the teaching maxim particular to general.
 - a) Deductive
 - b) Indicative
 - c) Lecture
 - d) Above all
- 10) _____ is not the class room objective of teaching of mathematics subject.
 - a) Understanding
 - b) Analysis
 - c) Personality development
 - d) Creativity

- Q.2 Answer the following question.**
- a) Explain audio visual aids in mathematics. **10**
 - b) Explain co-relation of mathematics with other subject. **10**
- Q.3 Answer the following questions. (Any One)** **15**
- a) Explain in detail experimental method in mathematics.
 - b) Explain characteristics of a good text book of mathematics.
- Q.4 Answer the following questions. (Any One)** **15**
- a) Explain in detail qualification and qualities of mathematics teacher.
 - b) What is your plan? Explain advantages of year plan.
- Q.5 Write short notes on: (Any Four)** **20**
- a) Nature of mathematics
 - b) Unit plan
 - c) Remedial teaching
 - d) Professional development
 - e) Types of question

Seat No.	

**B.P.Ed. (Semester - II) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2023
Yoga Education (19501201)**

Day & Date: Wednesday, 27-12-2023
Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

सुचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दशवितात.

प्र.1 खालील योग्य पर्याय निवडा.

10

- 1) योगा म्हणजे ----.
अ) योजना
ब) उपाय
क) नियंत्रण
ड) वरील सर्व
- 2) राजयोगामध्ये ---- यावर जास्त भर देण्यात आला आहे.
अ) प्राणायाम
ब) प्रत्याहार
क) धारणा
ड) वरील सर्व
- 3) शुद्धीक्रीया प्रकार ----
अ) वमनधौती
ब) दंडधौती
क) बस्ती
ड) वरील सर्व
- 4) कुंभकाचा प्रकार ----
अ) यम
ब) प्रत्याहार
क) समाधि
ड) यापैकी नाही
- 5) 'आसन' हे पतंजलीच्या आष्टांग योगाचे ---- अंग आहे.
अ) दुसरे
ब) तिसरे
क) चौथे
ड) आठवे
- 6) भक्तीयोगातील भक्ती हा शब्द ---- धातू पासून बनला आहे.
अ) युज्
ब) भज्
क) पूरक
ड) यापैकी नाही
- 7) महामुनी पतंजलीच्या अष्टांगयोगात ---- सुत्रे सांगितली आहेत.
अ) 180
ब) 190
क) 175
ड) 195
- 8) शरीर आणि मन अंतीम स्थितीत आणण्याच्या शरीरस्थितीत ---- म्हणतात.
अ) क्रिया शक्ती
ब) आसन
क) आनंद
ड) यापैकी नाही
- 9) कैवल्यानंद यांनी कैवल्यधामची स्थापना ---- साली केली.
अ) 1924
ब) 1948
क) 1947
ड) 1934
- 10) परिश्रमाने असाध्य गोष्ट साध्य करणे म्हणजे ----.
अ) हठयोग
ब) राजयोग
क) भक्तीयोग
ड) वरील सर्व

- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.
- अ) योगाचा अर्थ, व्याख्या लिहून योगाची उद्दिष्टे लिहा. 10
- ब) शुद्धीक्रिया स्पष्ट करा. 10
- प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक) 15
- अ) बंध आणि मुद्रांचा अर्थ सांगून बंध आणि मुद्रांचे प्रकार स्पष्ट करा.
- ब) अष्टांग योगाची यादी देवून त्यापैकी तीनचे स्पष्टीकरण द्या.
- प्र.4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक) 15
- अ) शारीरिक व्यायाम ही संज्ञा स्पष्ट करून योगिक व्यायाम आणि शारीरिक व्यायाम तुलना करा.
- ब) आसनाचे तपशिलवार वर्गीकरण लिहा.
- प्र.6 टिपा लिहा (कोणत्याही चार) 20
- अ) योग शिक्षण केंद्र
- ब) आंतर राष्ट्रीय योगा दिन
- क) प्राणायामाचे प्रकार
- ड) यागिक आहार
- इ) योगा आणि लवचिकता

Seat No.	

Set P

**B.P.Ed. (Semester - II) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2023
Yoga Education (19501201)**

Day & Date: Wednesday, 27-12-2023
Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) The candidates should read the original questions in English.

Q.1 Chose the correct alternative**10**

- 1) Yoga means _____.
a) Plan
b) Remedy
c) Moderation
d) All of above
- 2) Rajyog emphasize on _____.
a) Pranayam
b) Pratyahar
c) Dhama
d) All above
- 3) Types of Shudhi Kriyas is _____.
a) Vamandhauti
b) Danddhauti
c) Basti
d) All above
- 4) _____ is the type of Kumbhak.
a) Yam
b) Pratyahar
c) Samadhi
d) None of these
- 5) Asana is the _____ aspects of Patanjali ashtangyoga.
a) 2nd
b) 3rd
c) 4th
d) 8th
- 6) In Bhaktiyog the word 'Bhakti' is made from _____.
a) Yuja
b) Bhaj
c) Purak
d) None of these
- 7) There are _____ formulas in Ashtangyog of Mahamuni Patanjali.
a) 180
b) 190
c) 175
d) 195
- 8) The body posture of stabilizing body and mind means _____.
a) Active
b) Aasan
c) Pleasure
d) None of these
- 9) In _____ swami Kaivalyanand established Kaivalydam.
a) 1924
b) 1948
c) 1947
d) 1934
- 10) Hard work means achieving something impossible _____.
a) Hatyog
b) Rajyog
c) Bhaktiyog
d) All above

Q.2 Answer the following questions.

- a) Meaning & Definition of Yoga? Explain objective of yoga.
- b) Write on Shudhikriyas.

**10
10**

- Q.3 Answer the following questions (Any One) 15**
- a) What is meant by Bandh and Mudra? Explain the type of Bandh & Mudra.
 - b) Give the list part of Ashtangyog and explain any three of them.
- Q.4 Answer the following questions (Any One) 15**
- a) Explain the term exercise, compare yogic exercises and physical exercise.
 - b) Write in detail classification of Asanas.
- Q.5 Write short notes (Any Four) 20**
- a) Yoga Education center
 - b) International yoga day
 - c) Types of Pranayam
 - d) Yogic diet
 - e) Yoga & flexibility

- 8) प्रसिध्दीसाठी कोणती पध्दत वापरतात?
अ) प्रदर्शन
ब) प्रात्यक्षिके
क) अ आणि ब दोन्ही
ड) यापैकी नाही
- 9) ज्ञान व माहिती दुसऱ्यांना सांगणे म्हणजे ———
अ) अध्यापन
ब) अभ्यास
क) शिक्षण
ड) वरील सर्व
- 10) अध्यापन ही ——— प्रक्रिया आहे.
अ) नैसर्गिक
ब) कृत्रिम
क) नवीन
ड) जुनी

प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- अ) वैयक्तिक तयारी सोड्स्तर लिहा. **10**
ब) तांत्रिक तयारी सोड्स्तर लिहा. **10**

प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)

- अ) शैक्षणिक साधने सोड्स्तर लिहा. **15**
ब) औपचारिक व अनऔपचारिक शिक्षण सोड्स्तर लिहा.

प्र.4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)

- अ) सामान्य पाठ सोड्स्तर स्पष्ट करा. **15**
ब) विशेष पाठ सोड्स्तर स्पष्ट करा.

प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

- अ) आदेश पध्दत
ब) प्रकल्प पध्दत
क) व्याख्यान पध्दत
ड) पूर्ण पध्दत
इ) अंश पध्दत **20**

Seat
No.**B.P.Ed. (Semester - II) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2023**
Educational Technology and Methods of Teaching in Physical Education
(19501202)Day & Date: Thursday, 28-12-2023
Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

- Instructions:** 1) All questions are compulsory.
2) The candidate should read the original questions in English.
3) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Choose the correct alternative**10**

- 1) Teaching aids which encourages both listening and observing function are called _____.
 - a) Booklet
 - b) Journals
 - c) Audiovisual teaching
 - d) None of these
- 2) Audio- visual aids help the teacher in _____.
 - a) Passing time quickly
 - b) Maintaining the interest and attention of the student in classroom activity
 - c) Both a) and b)
 - d) None of these
- 3) Using teaching aids are in the classroom _____.
 - a) Make learner more interesting
 - b) Cannot improve student
 - c) Both a) and b)
 - d) None of these
- 4) The pupils get various opportunities of doing various activity by _____.
 - a) writing notes
 - b) using audiovisual aids
 - c) listening teacher lecture
 - d) All of these
- 5) Presentation is a _____.
 - a) Technique
 - b) Skill
 - c) Art
 - d) All of these
- 6) Which is the first step of physical education lesson?
 - a) Warm up
 - b) Roll call
 - c) Teaching part
 - d) Recreation
- 7) Which is the teaching method?
 - a) Lecture
 - b) Demonstration
 - c) Both a) and b)
 - d) None of these
- 8) Which method is used for the publicity?
 - a) Exhibition
 - b) Demonstration
 - c) a) and b) both
 - d) None of these
- 9) Giving the knowledge and information to other person is called _____.
 - a) Teaching
 - b) Study
 - c) Education
 - d) All of these
- 10) Teaching is a _____ process.
 - a) Natural
 - b) Artificial
 - c) New
 - d) Old

- Q.2 Answer the following questions.**
- a) Explain personal preparation in details **10**
 - b) Explain technical preparation in details. **10**
- Q.3 Answer the following question. (Any One)** **15**
- a) Explain teaching aids in details.
 - b) Explain formal and nonformal Education.
- Q.4 Answer the following Question. (Any One)** **15**
- a) Explain General lesson plan in details.
 - b) Explain Specific lesson plan in details.
- Q.5 Write short notes on (Any Four)** **20**
- a) Common method
 - b) Project method
 - c) Lecture method
 - d) Whole method
 - e) Part method

Seat No.	

Set	P

B.P.Ed. (Semester - II) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2023
Organization, Administration and Sports Management (19501203)

Day & Date: Friday, 29-12-2023
 Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडा.

10

- 1) आंतर महाविद्यालय क्रीडा स्पर्धांचे ——— यांच्या अध्यक्षतेखाली आयोजन केले जाते.
 अ) कुलगुरु
 ब) क्रीडा संचालक
 क) जिल्हा क्रीडा अधिकारी
 ड) प्राचार्य
- 2) महाविद्यालयाने ——— खेळाच्या सुविधेची काळजी घेतली पाहिजे.
 अ) संशोधन कक्ष
 ब) ग्रंथालय
 क) इनडोअर हॉल
 ड) वरील सर्व
- 3) शालेय विद्यार्थ्यांचे क्रीडा उपकरणे यांची नोंद ——— यांनी ठेवावी.
 अ) मुख्याध्यापक
 ब) विद्यार्थी प्रतिनीधी
 क) सेवक
 ड) यापैकी नाही
- 4) शालेय क्रीडा विभागात ——— ही अत्यावश्यक नोंदवही आहे.
 अ) शारीरिक कार्यक्षमता नोंदवही
 ब) वैद्यकिय तपासणी नोंदवही
 क) क्रीडा साहित्य नोंदवही
 ड) वरील सर्व
- 5) अंदाजपत्रकाचा कालावधी ——— आहे.
 अ) 1 जानेवारी 31 डिसेंबर
 ब) 1 जून ते 31 मे
 क) 1 एप्रिल ते 31 मार्च
 ड) यापैकी नाही
- 6) साखळी पध्दतीच्या स्पर्धेमध्ये पाच संघाने सहभाग घेतला तर सामन्यांची संख्या ——— होय.
 अ) नऊ
 ब) दहा
 क) आठ
 ड) अकरा
- 7) D. S. O. म्हणजे ———.
 अ) जिल्हा क्रीडा संघटन
 ब) जिल्हा क्रीडा अधिकारी
 क) जिल्हा शालेय अधिकारी
 ड) यापैकी नाही
- 8) साखळी पध्दती स्पर्धेचे सूत्र ——— आहे.
 अ) $\frac{N(N-1)}{2}$
 ब) $\frac{N(N+1)}{2}$
 क) $= N - 1$
 ड) यापैकी नाही
- 9) खालीलपैकी ——— हे शाळेत दरवर्षी साजरे केले पाहिजे.
 अ) राष्ट्रीय क्रीडा दिन
 ब) क्रीडा सप्ताह
 क) प्रशिक्षण शिबीर
 ड) वरील सर्व

10) A.I.U. म्हणजे ----.

- अ) भारतीय विद्यापीठाची संघटना ब) भारतीय विद्यापीठाचे प्राधिकरण
क) आंतर विद्यापीठाची संघटना ड) यापैकी नाही

प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- अ) बादफेरी पध्दतीच्या स्पर्धेचे महत्व स्पष्ट करा. 10
ब) शालेय क्रीडा विभागाचे अंदाजपत्रक तयार करा? 10

प्र.3 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक)

- अ) शारीरिक शिक्षणातील संघटन आणि प्रशासनाचा अर्थ आणि महत्व स्पष्ट करा. 15
ब) शारीरिक शिक्षण शिक्षकाची शैक्षणिक पात्रता आणि जबाबदाऱ्या स्पष्ट करा.

प्र.4 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक)

- अ) क्रीडा सुविधांच्या प्रकाराबद्दल स्पष्टीकरण द्या. 15
ब) आंतरमहाविद्यालय बेसबॉल स्पर्धेत सोळा संघांनी सहभाग नोंदविला बाद पध्दतीचे फिक्चर तयार करा.

प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

- अ) वेळापत्रकाची गरज आणि महत्व 20
ब) नोंदी आणि नोंदवहया
क) शालेय स्तरावरील क्रीडा व्यवस्थापन प्रणाली
ड) जलतरण तलावाची निगा
इ) शारीरिक शिक्षण कार्यक्रम नियोजनाचे महत्व

Seat No.	

**B.P.Ed. (Semester - II) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2023
Organization, Administration and Sports Management (19501203)**

Day & Date: Friday, 29-12-2023
Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) The candidates should read the original questions in English.

Q.1 Choose the correct alternative from the following options. 10

- 1) The intercollegiate tournament are organized under the chairman of _____.
a) Vice- chancellor b) Director of sports
c) District sport officer d) Principal
- 2) College should care of _____ sports facility.
a) Research wing b) Library
c) Indoor hall d) All of these
- 3) The sports equipment record of school students is done through _____.
a) Headmaster b) Student representative
c) Peon d) None of these
- 4) _____ is essential register in school sports department.
a) Physical efficiency register
b) Medical examination register
c) Sports Equipment register
d) All of these
- 5) The duration of the budget is _____.
a) 1st Jan to 31st December b) 1st June to 31st May
c) 1st April to 31st March d) None of these
- 6) In league system competition there are five teams that time number of matches is _____.
a) Nine b) Ten
c) Eight d) Eleven
- 7) D.S.O means _____.
a) District sports organizer b) District sports officer
c) District school officer d) None of these
- 8) Formula of league system competition is _____.
a) $= \frac{N(N - 1)}{2}$ b) $= \frac{N(N + 1)}{2}$
c) $= N - 1$ d) None of these
- 9) The following _____ should be celebrated every year in the school.
a) National sports day b) Sports week
c) Coaching camp d) All the these
- 10) A.I.U means _____.
a) Association of Indian University
b) Authority of Indian University
c) Association of India University
d) None of these

- Q.2 Answer the following questions.** **10**
- a) Explain the importance of knock out tournaments. **10**
 - b) Prepare a budget of college sports department? **10**
- Q.3 Answer the following questions. (Any One)** **15**
- a) Explain the meaning and importance of organization and administration in physical education.
 - b) Explain the educational qualification and responsibilities of physical education teacher.
- Q.4 Answer the following questions (Any One)** **15**
- a) Explain in detail the types of sports facilities.
 - b) Prepare a fixture for knock-out tournaments when sixteen teams participate in intercollegiate Baseball tournament.
- Q.5 Write Short Notes. (Any Four)** **20**
- a) Need and importance of timetable
 - b) Records and registers
 - c) Sports management system in school level
 - d) Care of swimming pool
 - e) Importance of program planning in physical education

10) पंचेंद्रियांमार्फत होणाऱ्या संवेदनांना आपण किमान कालात दिलेली प्रतिक्रिया म्हणजे
— होय.

- अ) शक्ती
ब) प्रतिक्रिया काळ
क) वेग
ड) दिशाभिमुखता

प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- अ) शारीरिक उपक्रमाचे आरोग्यदायी फायदे विशद करा. 10
ब) फ्रि वेट व मशीन वेट संकल्पना स्पष्ट करा. 10

प्र.3 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. 15

- अ) स्थूलतेची कारणे सविस्तर स्पष्ट करा.
किंवा
ब) निरामयतेचे आयाम सविस्तर स्पष्ट करा.

प्र.4 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. 15

- अ) सुदृढतेचे घटक सविस्तर स्पष्ट करा.
किंवा
ब) सुदृढता व निरामयतेची व्याप्ती व महत्व स्पष्ट करा.

प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 20

- अ) ओपन जिम
ब) दैनंदिन उष्मांक सेवन व खर्च
क) एरोबीक व्यायाम
ड) अॅनएरोबीक व्यायाम
इ) तंदुरूस्तीचे प्रकार

Seat No.	

B.P.Ed. (Semester - II) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2023
Contemporary issues in Physical Education: fitness, wellness, Sports
Nutrition and Weight Management (19501204)

Day & Date: Saturday, 30-12-2023
 Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) The candidates should read the original questions in English.

Q.1 Choose the correct alternative from the following options. 10

- 1) Having balanced diet is a indication of _____ wellness.
 - a) Physical
 - b) Spiritual
 - c) Social
 - d) Emotional
- 2) 1 gm carbohydrate gives _____ calories.
 - a) 1 Kcal
 - b) 7 Kcal
 - c) 4 Kcal
 - d) 9 Kcal
- 3) In daily diet the percentage of carbohydrates should be _____.
 - a) 20 to 50%
 - b) 15 to 20%
 - c) 50 to 55%
 - d) 100%
- 4) 1 gm fat produce _____ energy.
 - a) 9 Kcal
 - b) 7 Kcal
 - c) 4 Kcal
 - d) 1 Kcal
- 5) Meat is a good source of _____.
 - a) Vitamin
 - b) Protein
 - c) Fats
 - d) Carbohydrates
- 6) A sporty child should consume _____ fats in his daily diet.
 - a) 5 to 10%
 - b) 70 to 80%
 - c) 20 to 30%
 - d) 50 to 60%
- 7) Increased blood pressure is a hazard of _____.
 - a) Wellness
 - b) Obesity
 - c) Exercise
 - d) Strength
- 8) An ability of accepting challenges in profession is a symptom of _____.
 - a) Occupational wellness
 - b) Spiritual wellness
 - c) Emotional wellness
 - d) Social wellness
- 9) _____ is an ability to perform a skilled movement pattern.
 - a) Speed
 - b) Agility
 - c) Power
 - d) Co-ordination
- 10) _____ is an ability to react to a stimulus quickly.
 - a) Power
 - b) Re-action time
 - c) Speed
 - d) Agility

- Q.2 Answer the following questions.**
- a) State the health benefits of physical activity. **10**
 - b) Explain free weight and machine weight **10**
- Q.3 Answer the following questions. (Any One)** **15**
- a) Explain in detail the causes of obesity.
- OR**
- b) Explain in detail the dimensions of wellness.
- Q.4 Answer the following questions (Any One)** **15**
- a) Explain in detail the components of fitness.
- OR**
- b) Explain the scope and importance of fitness and wellness.
- Q.5 Write Short Notes. (Any Four)** **20**
- a) Open Gym.
 - b) Daily calories intake and expenditure.
 - c) Aerobic exercise.
 - d) Anaerobic exercise.
 - e) Types of fitness.

Seat No.	

Set	P

B.P.Ed. (Semester - III) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2023
Sports Training (19501301)

Day & Date: Monday, 18-12-2023
Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Max. Marks: 80

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 खालील दिलेल्या पर्यायापैकी योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा. 10

- 1) भाराचे ——— घटक आहेत.
अ) एक ब) दोन
क) तीन ड) चार
- 2) लवचिकतेचे ——— प्रकार पडतात.
अ) तीन ब) दोन
क) पाच ड) वरील सर्व
- 3) फर्टलेक हे ——— शी निगडित आहे.
अ) उड्यांच्या बाबी ब) फेकीच्या बाबी
क) वेगाने धावणे ड) माध्यम अंतर धावणे
- 4) प्रतिरोधावर गतीने मात करून येण्याची क्षमता म्हणजे ———.
अ) स्फोटक शक्ती ब) गती
क) चपळता ड) लवचिकता
- 5) मध्यान्तर प्रशिक्षणात ——— चा समावेश होतो.
अ) अति तीव्रता प्रशिक्षण
ब) कमी तीव्रता प्रशिक्षण
क) उच्च तीव्रता पण कमी तीव्र प्रशिक्षण
ड) यापैकी नाही
- 6) एखादी शारीरिक हालचाल करण्यासाठी जी शक्ती वापरली जाते तिला ——— म्हणतात.
अ) गती ब) लवचिकता
क) ताकत ड) चपळता
- 7) लवचिकतेसाठी ——— घटक महत्वाचे आहे.
अ) सांधे ब) ताकद
क) अ आणि ब ड) यापैकी नाही

- 8) ताकतीचा दमदारपणा ---- ने विकसित केला आहे.
 अ) प्लयोमेट्रिक व्यायाम ब) मेडिसिन बॉल व्यायाम
 क) चक्रीय प्रशिक्षण ड) यापैकी नाही
- 9) ---- हे तत्व क्रीडा प्रशिक्षणात समाविष्ट होत नाही.
 अ) भार प्रगती ब) प्रशिक्षणाचे वर्तुळ
 क) सातत्य ड) यापैकी नाही
- 10) अति प्रशिक्षणामुळे ----.
 अ) थकवा ब) विश्रांती
 क) पुनर्भरण ड) यापैकी नाही

- प्र.2 खालील दिलेल्या प्रश्नांचे उत्तरे लिहा. 20
 अ) क्रीडा प्रशिक्षणाचा अर्थ सांगून क्रीडा प्रशिक्षणाची तत्वे स्पष्ट करा.
 ब) क्रीडा प्रशिक्षणाचा अर्थ सांगून त्याची ध्येय व उद्दिष्ट स्पष्ट करा.
- प्र.3 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. 15
 अ) समन्वय क्षमता विकसित करण्याच्या प्रशिक्षण पध्दती स्पष्ट करा.
 ब) ताकदीचे खेळातील महत्व स्पष्ट करून ताकद कशी विकसित कराल ते स्पष्ट करा.
- प्र.4 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. 15
 अ) वार्षिक प्रशिक्षण कार्यक्रम कालावधीची चर्चा करा.
 ब) दमाचा अर्थ सांगून दम कसा विकसित कराल ते स्पष्ट करा.
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 20
 अ) खेळातील तंत्रे आणि डावपेच
 ब) लवचिकता
 क) गती (वेग)
 ड) प्रशिक्षण भार
 इ) इंटर्वल ट्रेनिंग

Seat No.	

**B.P.Ed. (Semester - III) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2023
Sports Training (19501301)**

Day & Date: Monday, 18-12-2023
Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Choose the correct alternatives. 10

- 1) There are _____ factors of load.
 - a) One
 - b) Two
 - c) Three
 - d) Four
- 2) Flexibility is of _____ types.
 - a) Three
 - b) Two
 - c) Five
 - d) All of the above
- 3) Fartlek is related to _____.
 - a) Jumping
 - b) Throwing
 - c) Fast run
 - d) Middle distance run
- 4) The ability to overcome resistance with high speed is _____.
 - a) Explosive power
 - b) Speed
 - c) Agility
 - d) Flexibility
- 5) Interval training involves _____.
 - a) High intensity training
 - b) Low intensity training
 - c) High intensity with less intense training
 - d) none of these
- 6) _____ is an ability of individual to overcome resistance of physical exercise.
 - a) Speed
 - b) Flexibility
 - c) Strength
 - d) Agility
- 7) _____ are the important factors of flexibility.
 - a) Joint
 - b) Strength
 - c) a and b
 - d) None of these
- 8) Strength endurance can be developed with _____.
 - a) Plyometric exercises
 - b) Medicine ball exercises
 - c) Circuit training
 - d) None of these
- 9) _____ does not include the principles of sports training.
 - a) Progression of load
 - b) Cyclicity of training
 - c) Continuity
 - d) None of these
- 10) Over training causes _____.
 - a) Fatigue
 - b) Rest
 - c) Recovery
 - d) None of these

Q.2 Answer the following questions. 20

- a) What is meant by sports training? Explain the principles of sports training.
- b) What is meant by sports training? Explain aim and objective of sports training.

- Q.3 Answer the following questions. (Any one) 15**
- a) Explain method of training for the development of co-ordinate ability.
 - b) Explain the importance of strength in 'sports? How can it be developed?
- Q.4 Answer the following questions. (Any one) 15**
- a) Periodization of Annual training program - Discuss.
 - b) Give the meaning of endurance? How to develop endurance?
- Q.5 Answer the following (Any Four) 20**
- a) Technique and tactics in sports
 - b) Flexibility
 - c) Speed
 - d) Training Load
 - e) Interval training

Seat No.	

B.P.Ed. (Semester - III) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2023
Computer Applications in Physical Education (19501302)

Day & Date: Tuesday, 19-12-2023
 Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Max. Marks: 80

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 खालील दिलेल्या पर्यायापैकी योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा.

10

- 1) सादरीकरणासाठी ---- चा वापर केला जातो.
 अ) एम. एस. एक्सेल ब) एम. एस. वर्ड
 क) एम. एस. पॉवरपॉइंट ड) वॉट्स अॅप
- 2) 1 के. बी. = ----.
 अ) 1024 एम.बी. ब) 1024 जी.बी.
 क) 1024 बाईट्स ड) 1024 झेड.बी.
- 3) खालील पर्यायापैकी कोणता एक प्रिंटरचा प्रकार नाही?
 अ) इंकजेट ब) लेजर
 क) थर्मल ड) प्लॅट पॅनल
- 4) दस्तऐवज बनविण्यासाठी ---- हे ॲप्लीकेशन सॉफ्टवेअर वापरले जाते.
 अ) एम. एस. पॉवरपॉइंट ब) एम. एस. वर्ड
 क) एम. एस. एक्सेल ड) जी मेल
- 5) खालील पर्यायापैकी कोणता एक स्कॅनरचा प्रकार नाही?
 अ) ऑप्टिकल ब) प्लॅट बेड
 क) पोर्टेबल ड) मायक्रोफोन
- 6) लाईट पेन हे ---- उपकरण आहे.
 अ) इनपुट ब) सी.पी.यु.
 क) आऊटपुट ड) ॲप्लीकेशन सॉफ्टवेअर
- 7) ---- चा डेटाबेस मॅनेजमेंट साठी उपयोग केला जातो.
 अ) एम.एस.पावरपॉइंट ब) एम.एस.एक्सेल
 क) एम.एस.वर्ड ड) विंडोज एक्स.पी
- 8) Compute या लॅटिन शब्दापासून ---- हा शब्द घेतला आहे.
 अ) ऑपरेशन ब) कॅम्प्युटर
 क) प्रोग्राम ड) डाटा

- 9) हार्ड डिस्क हे ---- साठवणूक साधन आहे.
 अ) दुय्यम ब) प्राथमिक
 क) इनपुट ड) आऊटपुट
- 10) सी.पी.यु. द्वारे प्रक्रिया केलेली माहितीचे ---- उपकरणाद्वारे सादरीकरण केली जाते.
 अ) इनपुट ब) प्राथमिक
 क) आऊटपुट ड) दुय्यम

प्र.2 खालील दिलेल्या प्रश्नांचे उत्तरे लिहा.

- अ) स्प्रेडशीट स्पष्ट करून त्याची वैशिष्ट्ये सांगा. 10
 ब) डेटाबेस मॅनेजमेंट स्पष्ट करून त्याची वैशिष्ट्ये सांगा. 10

प्र.3 खालीलपैकी दिलेल्या प्रश्नांचे उत्तर लिहा.(कोणताही एक) 15

- अ) शिक्षक व विद्यार्थ्यांना एम.एस.वर्ड चा होणारा उपयोग सविस्तर सांगा.
 किंवा
 ब) नवीन स्प्रेडशीट तयार करणे, जतन करणे आणि उघडण्याची प्रक्रिया सविस्तर स्पष्ट करा.

प्र.4 खालीलपैकी दिलेल्या प्रश्नांचे उत्तर लिहा.(कोणताही एक) 15

- अ) एम.एस.वर्ड मध्ये नवीन दस्तऐवज तयार करणे, जतन करणे व उघडण्याची प्रक्रिया सविस्तर स्पष्ट करा.
 किंवा
 ब) एम.एस.पावरपॉइंट स्पष्ट करा व त्याची वैशिष्ट्ये सांगा.

प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 20

- अ) वर्कशीट मध्ये डाटा अलायनींग करणे
 ब) एम.एस.वर्ड मध्ये पेज सेटींग
 क) सी.पी.यु
 ड) इनपुट उपकरणे
 इ) आऊटपुट उपकरणे

Seat No.	

**B.P.Ed. (Semester - III) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2023
Computer Applications in Physical Education (19501302)**

Day & Date: Tuesday, 19-12-2023
Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Max. Marks: 80

- Instructions:** 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.
3) The candidates should read the original questions in English.

Q.1 Choose the correct alternatives.

10

- 1) _____ is used for presentation purpose.
 - a) M.S. Excel
 - b) M.S. Word
 - c) M.S. Power point
 - d) What's app
- 2) 1 KB = _____.
 - a) 1024 M.B.
 - b) 1024 G.B.
 - c) 1024 bytes
 - d) 1024 Z.B.
- 3) From the following which is not a type of printer?
 - a) Inkjet
 - b) Lazer
 - c) Thermal
 - d) Flat panel
- 4) An application software which is used to create documents is _____.
 - a) M.S. Power point
 - b) M.S. Word
 - c) M.S. Excel
 - d) G Mail
- 5) From the following which is not a type of scanner?
 - a) Optical
 - b) Flatbed
 - c) Portable
 - d) Microphone
- 6) Light Pen is a _____ device.
 - a) Input
 - b) CPU
 - c) Output
 - d) Application software
- 7) For database management _____ is used.
 - a) M.S. Power point
 - b) M.S. Excel
 - c) M.S. Word
 - d) Windows XP
- 8) _____ is the word which is derived from the Latin word compute.
 - a) Operation
 - b) Computer
 - c) Program
 - d) Data
- 9) Hard disk is a _____ storage device.
 - a) Secondary
 - b) Primary
 - c) Input
 - d) Out put
- 10) The processed data by CPU is presented by _____ devices.
 - a) Input
 - b) Primary
 - c) Output
 - d) Secondary

Q.2 Answer the following questions.

- a) Explain Spreadsheet and give its features.
- b) Explain databased management and give it's features.

**10
10**

- Q.3 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) Explain in detail the use of M.S. Word for students and teacher.
- OR**
- b) Explain the process of Creating, Saving and opening the Spreadsheet in detail.
- Q.4 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) Explain the process of Creating, Saving and Opening a M.S. Word document in detail.
- OR**
- b) Explain M.S. Power point and give it's features in detail.
- Q.5 Write short notes. (Any Four) 20**
- a) Aligning data in worksheet
 - b) Page setting (M.S. Word)
 - c) CPU
 - d) Input devices
 - e) Output devices

Seat No.	

B.P.Ed. (Semester - III) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2023
Sports Psychology and Sociology (19501303)

Day & Date: Wednesday, 20-12-2023

Max. Marks: 80

Time: 09:00 AM To 12:00 PM

सुचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 खालील योग्य पर्याय निवडा.

10

- 1) मानसशास्त्रातील सायको शब्दाचा अर्थ ---- आहे.
अ) आत्मा
ब) वर्तन
क) मन
ड) बोध
- 2) क्रीडा समाजशास्त्राला ---- प्रकारची पार्श्वभूमी असावी लागते.
अ) मानसशास्त्र
ब) समाजशास्त्र
क) अ आणि ब
ड) यापैकी नाही
- 3) प्रशिक्षण संक्रमणाचे ---- प्रकार आहेत.
अ) 3
ब) 4
क) 5
ड) 6
- 4) वस्तुनिष्ठपणे समाजातील क्रीडेकडे पाहणे व निष्ठावर अहवाल देणे हे ---- शी संबंधित आहे.
अ) क्रीडा समाजशास्त्र
ब) क्रीडा मानसशास्त्र
क) अ आणि ब
ड) यापैकी नाही
- 5) अध्ययनाचे नियम ---- प्रकार पडतात.
अ) 4
ब) 5
क) 6
ड) 3
- 6) सामाजिकरण ---- वर अवलंबून असते.
अ) सामाजिक वारसा
ब) सांस्कृतिक वारसा
क) अ आणि ब
ड) यापैकी नाही
- 7) क्रीडा समाजशास्त्र ---- अभ्यासावर भर देते.
अ) क्रीडा की संस्था
ब) क्रीडा एक जीवन
क) क्रीडा एक आनंद
ड) यापैकी नाही
- 8) व्यक्तिमत्त्व म्हणजे ----.
अ) स्थिर
ब) गतिशील
क) अ आणि ब
ड) यापैकी नाही

- 9) ——— च्या मते मानसशास्त्र म्हणजे व्यक्तित्व कृतीचे शास्त्र होय.
अ) वूड्वर्थ
ब) हिलगार्ड
क) अ आणि ब
ड) यापैकी नाही
- 10) चिंतेचे ——— प्रकार पडतात.
अ) दोन
ब) तीन
क) पाच
ड) सहा

- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.
अ) व्यक्तिभेदाचे प्रकार उदाहरणासह स्पष्ट करा. 10
ब) शारीरिक शिक्षणातुन सामाजिकरण स्पष्ट करा. 10
- प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक) 15
अ) प्रेरणेवर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.
ब) अध्ययनाचे नियम उदाहरणासहित स्पष्ट करा.
- प्र.4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक) 15
अ) चिंतेचे प्रकार उदाहरणासहित स्पष्ट करा.
ब) शिक्षणाचा अर्थ व महत्व स्पष्ट करा.
- प्र.5 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणत्याही चार) 20
अ) ताणाचे प्रकार
ब) संस्कृतीचे महत्व
क) समूह गतिशिलता
ड) उत्सव आणि शारीरिक शिक्षण
इ) क्रीडा मानसशास्त्र महत्व

Seat No.	

B.P.Ed. (Semester - III) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2023
Sports Psychology and Sociology (19501303)

Day & Date: Wednesday, 20-12-2023
Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Choose the correct alternative. 10

- 1) In psychology the word Psycho means _____.
a) Soul
b) Behavior
c) Mind
d) Consciousness
- 2) Sports sociologist should have a background of _____.
a) Psychology
b) Sociology
c) a) and b)
d) None of these
- 3) Transfer of training is of _____ types.
a) 3
b) 4
c) 5
d) 6
- 4) _____ looks at sports in society in an objective manner and report on the finding.
a) Sports sociologist
b) Sports psychologist
c) a) and b)
d) None of these
- 5) Laws of learning are _____ types.
a) 4
b) 5
c) 6
d) 3
- 6) Socialization depends upon the _____.
a) Social heritage
b) Cultural heritage
c) a) and b)
d) None of these
- 7) Sports sociology focuses _____.
a) Sports as an institution
b) Sports as life
c) Sports for fun
d) None of these
- 8) Personality is _____.
a) Static
b) Dynamic
c) a) and b)
d) None of these
- 9) Psychology means science of the activities of the individual according to _____.
a) Woodsworth
b) Hilgard
c) a) and b)
d) None of these
- 10) Anxiety is _____ types.
a) Two
b) Three
c) Five
d) Six

- Q.2 Answer the following questions.**
- a) Explain types of individual difference in detail. **10**
 - b) Explain socialization through physical education. **10**
- Q.3 Answer the following questions. (Any One)** **15**
- a) Explain factors influencing motivation.
 - b) Explain laws of learning with examples.
- Q.4 Answer the following questions. (Any One)** **15**
- a) Explain kinds of anxiety in detail with example.
 - b) Explain meaning and importance of Education.
- Q.5 Answer the following questions in brief (Any One)** **20**
- a) Types of stress
 - b) Importance of culture
 - c) Group dynamic
 - d) Festivals and physical education
 - e) Importance of sports psychology

Seat No.	

Set	P

**B.P.Ed. (Semester - III) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2023
Curriculum Design (19501304)**

Day & Date: Thursday, 21-12-2023
Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Max. Marks: 80

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 खालील दिलेले योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा. 10

- 1) अभ्यासक्रमाची जुनी संकल्पना ही ---- आहे.
अ) विद्यार्थी धिष्ठीत ब) पालक धिष्ठीत
क) आशय धिष्ठीत ड) समाज धिष्ठीत
- 2) अभ्यासक्रम ही विविधांगी ---- ची शाखा आहे.
अ) अनुभव ब) रेखाटने
क) कार्य ड) पाठयक्रम
- 3) अभ्यासक्रमाचे ---- हे घटक आहेत.
अ) अध्यापनाच्या कल्पती ब) उद्दिष्टे
क) मूल्यमापन ड) वरील सर्व
- 4) आशयाची बाहय रेषा म्हणजे ----.
अ) पाठयक्रम ब) कार्यक्रम
क) कोर्स ड) वरील सर्व
- 5) अभ्यासक्रम ---- संस्कृतीची प्रतिकृती दाखवते.
अ) शाळा ब) घर
क) क्षेत्र ड) समाज
- 6) अभ्यासक्रम मुख्यता ---- भागाशी संबंधित येतो.
अ) वैयक्तिक वर्तनात बदल करतो ब) नोकरीची तयारी करून घेतो
क) वैयक्तिक समाधान मानतो ड) यापैकी नाही
- 7) पाठयक्रम हा ---- घटक आहे.
अ) अभ्यासक्रम ब) वर्गखोली
क) उपक्रम ड) समाज
- 8) अभ्यासक्रमातील घटकांची महत्वाची भूमिका ही ---- संपादित करते.
अ) शिक्षण ब) उद्दिष्टे
क) मूल्य ड) नोकरी
- 9) अभ्यासक्रमाची परिणामकारकता ही ---- दर्शविते.
अ) मूल्यमापण ब) उद्दिष्टे
क) पध्दत ड) अभिकल्प

- 10) खालीलपैकी ---- हा अभ्यासक्रमाचा घटक नाही.
अ) आशय	ब) अभिकल्प
क) उद्दिष्टे	ड) मूल्यमापन

प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

अ) अभ्यासक्रमाची संकल्पना स्पष्ट करा.	10
ब) अभ्यासक्रम निर्मितीच्या पायऱ्या स्पष्ट करा.	10

प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)

अ) अभ्यासक्रमावर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.	15
ब) अभ्यासक्रमाची गरज व महत्त्व स्पष्ट करा.	

प्र.4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)

अ) अभ्यासक्रमामध्ये शिक्षकाची भूमिका स्पष्ट करा.	15
ब) अभ्यासक्रम विकसनाची मुलभूत तत्त्वे स्पष्ट करा.	

प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

अ) शारीरिक शिक्षणाची प्रयोगशाळा	20
ब) शारीरिक शिक्षण आणि मनोरंजन	
क) व्यवसायिक क्षमता	
ड) अभ्यासक्रमाचे मूल्यमापन	
ई) अध्यापन सराव	

Seat No.	

B.P.Ed. (Semester - III) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2023
Curriculum Design (19501304)

Day & Date: Thursday, 21-12-2023
 Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Multiple Choice Questions.

10

- 1) The old concept of curriculum is _____.
 - a) Student oriented
 - b) Parents oriented
 - c) Content oriented
 - d) Society oriented
- 2) Curriculum is a body of varied _____ branch.
 - a) Experience
 - b) Sketch
 - c) Task
 - d) Syllabus
- 3) Component of curriculum is _____.
 - a) Teaching strategies
 - b) Objectives
 - c) Evaluation
 - d) All of these
- 4) The outline of the contents is _____.
 - a) Syllabus
 - b) Programme
 - c) Course
 - d) All of these
- 5) Curriculum reflects the culture of _____.
 - a) School
 - b) Home
 - c) Area
 - d) Society
- 6) Major concern of curriculum is _____.
 - a) Change in individual behavior
 - b) Preparation for service
 - c) Personal satisfaction
 - d) None of these
- 7) Syllabus is a part of _____.
 - a) Curriculum
 - b) Classroom
 - c) Activities
 - d) Society
- 8) Important factor of curriculum is to help to achieve to the _____.
 - a) Education
 - b) Objectives
 - c) Values
 - d) Job
- 9) Effectiveness of curriculum is determined by _____.
 - a) Evaluation
 - b) Objective
 - c) Method
 - d) Design
- 10) Which one is not the component of the curriculum _____.
 - a) Contents
 - b) Design
 - c) Objectives
 - d) Evaluation

Q.2 Answer the following questions.

- a) Explain concept of curriculum.
- b) Explain steps of curriculum construction.

10

10

- Q.3 Answer the following questions. (Any One)** **15**
- a) Explain factors affecting curriculum in details.
 - b) Explain Need and Importance of curriculum.
- Q.4 Answer the following question (any one)** **15**
- a) Explain role of teacher in curriculum.
 - b) Explain Basic principles of curriculum development.
- Q.5 Write short notes on (Any four)** **20**
- a) Physical Education Laboratory
 - b) Physical Education and Recreation
 - c) Professional Competencies
 - d) Evolution of curriculum
 - e) Teaching practice

Seat No.	

B. P. Ed. (Semester - IV) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2023
Measurement and Evaluation in Physical Education (19501401)

Day & Date: Friday, 22-12-2023

Max. Marks: 80

Time: 09:00 AM To 12:00 PM

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडा.

10

- 1) अर्फड ची युथ फिटनेस चाचणीने ---- मोजले जाते.
 अ) सामान्य मोटार क्षमता ब) मोटार फिटनेस
 क) मोटार एज्युकॅबिलिटी ड) वरील सर्व
- 2) जॉन्सनने ---- ची चाचणी तयार केली.
 अ) व्हॉलीबॉल ब) बास्केट बॉल
 क) फुटबॉल ड) बॅडमिंटन
- 3) अर्फड युथ फिटनेस चाचणीची सुरुवात ---- येथे झाली.
 अ) भारत ब) अमेरिका
 क) अर्जेटिना ड) यापैकी नाही
- 4) जे. सी. आर. चाचणी ---- यांनी तयार केली.
 अ) बॅरो ब) न्युटन
 क) फिलिप्स ड) रॉजर
- 5) मॅकडोनाल्ड यांनी ---- चाचणी तयार केली.
 अ) बास्केटबॉल ब) व्हॉलीबॉल
 क) सॉकर ड) हॅन्डबॉल
- 6) जॉन्सन बास्केट बॉल चाचणी मुळे ---- मुलभूत कौशल्य क्षमता तपासली जाते.
 अ) शुटिंग, थ्रोइंग आणि कॅचिंग ब) शुटिंग, थ्रोइंग आणि ड्रिबलिंग
 क) अ आणि ब दोन्ही ड) यापैकी नाही
- 7) जे. सी. आर. चाचणी संचामध्ये 'जे' म्हणजे ----.
 अ) उभ्याने उंच उडी ब) उभ्याने लांब उडी
 क) लांब उडी ड) तिहेरी उडी
- 8) चाचणी पूर्णचाचणी पध्दतीचा वापर ---- ठरविण्यासाठी करतात.
 अ) वैधता ब) वस्तूनिष्ठता
 क) मानके ड) विश्वासनीयता
- 9) माहिती गोळा करण्याची प्रक्रिया म्हणजे ---- होय.
 अ) कसोटी ब) मापन
 क) मूल्यमापन ड) यापैकी नाही

- 10) ---- ही सतत चालणारी प्रक्रिया आहे.
 अ) कसोटी ब) मापन
 क) मूल्यमापन ड) वरील सर्व

प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- अ) चाचण्यांचे प्रकार स्पष्ट करा. 10
 ब) चाचणीचे आयोजन स्पष्ट करा. 10

प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)

- अ) चाचणी, मापण व मूल्यमापण यांचा अर्थ स्पष्ट करा. 15
 ब) चांगल्या चाचणीचे निकष स्पष्ट करा.

प्र.4 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक)

- अ) जे. सी. आर. चाचणी स्पष्ट करा. 15
 ब) चाचणी व मूल्यमापणाचे शारीरिक शिक्षणात गरज व महत्व स्पष्ट करा.

प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

- अ) जॉनसन बास्केट बॉल चाचणी 20
 ब) राष्ट्रीय शारीरिक क्षमता चाचणी
 क) चाचणीच्या कालावधीतील कर्तव्य
 ड) चाचणी झाल्यानंतरची कर्तव्य
 इ) मॅकडोनाल्ड सॉकर चाचणी

Seat No.	

B. P. Ed. (Semester - IV) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2023
Measurement and Evaluation in Physical Education (19501401)

Day & Date: Friday, 22-12-2023
 Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Choose the correct alternatives from the options. 10

- 1) AAHPERD youth fitness is for measuring _____.
 a) General Motor Ability b) Motor Fitness
 c) Motor Educability d) All of these
- 2) Johnson prepared _____ test.
 a) Volley Ball b) Basket Ball
 c) Foot Ball d) Bad Minton
- 3) AAHPERD Youth Fitness Test was introduced in _____.
 a) India b) America
 c) Argentina d) None of these
- 4) J.C.R. test was constructed by _____.
 a) Barrow b) Newton
 c) Phillips d) Roger
- 5) M C Donald has constructed a skill test in _____.
 a) Basket Ball b) Volley Ball
 c) Soccer d) Hand Ball
- 6) Johnson Basketball ability test measure the basic skill of _____.
 a) Shooting, throwing and catching
 b) Shooting, throwing and dribbling
 c) Both a and b
 d) None of these
- 7) J.C.R. test J. stand for _____.
 a) Vertical jump b) Standing broad jump
 c) Long jump d) Tripple jump
- 8) Test-Retest method is used to determine _____.
 a) Validity b) Objectivity
 c) Norms d) Reliability
- 9) The process of collecting information is called _____.
 a) Test b) Measurement
 c) Evaluation d) None of these
- 10) _____ is a continuous process.
 a) Test b) Measurement
 c) Evaluation d) All of these

Q.2 Answer the following questions.

- a) Explain types of test. 10
- b) Explain test administration. 10

- Q.3 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) Explain meaning of test, measurement and evaluation in physical education.
 - b) Explain criteria of good test.
- Q.4 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) Explain JCR test in details.
 - b) Explain need and importance of test and measurement in physical education.
- Q.5 Write short notes. (Any Four) 20**
- a) Johnson basketball test
 - b) National physical fitness test
 - c) Duties during testing
 - d) Duties after testing
 - e) Mcdonald soccer test

Seat No.	

**B.P.Ed. (Semester – IV) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2023
Kinesiology and Biomechanics (19501402)**

Day & Date: Saturday, 23-12-2023
Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) The candidates should read the original question in English.

Q.1 Choose the correct alternatives from the options. 10

- 1) There are _____ types of lever.
 - a) 2
 - b) 3
 - c) 4
 - d) None of these
- 2) Synovial joint are _____.
 - a) Slightly movable
 - b) Free movable
 - c) a and b both
 - d) None of these
- 3) Meta carpals and phalanges are examples of _____.
 - a) Saddle joint
 - b) Gliding joint
 - c) Condylloid joint
 - d) None of these
- 4) The two bones are connected to each other due to _____.
 - a) Tendons
 - b) Lever
 - c) Ligament
 - d) None of these
- 5) When _____ applied on object it become movable or in motion.
 - a) Force
 - b) Lever
 - c) gravitational force
 - d) center of gravity
- 6) _____ is know as Newton's third law of motion.
 - a) Gravitational force
 - b) Action and reaction
 - c) a and b both
 - d) None of these
- 7) From shoulder joint _____ movement occur.
 - a) Horizontal flexion
 - b) Inversion
 - c) Planter flexion
 - d) Supination
- 8) Biomechanics is bound to act in perfect _____.
 - a) Biological law
 - b) Biomechanical law
 - c) Psychological law
 - d) None of these
- 9) When body part moves in all direction it is known as _____.
 - a) Abduction
 - b) Adduction
 - c) circumduction
 - d) flexion
- 10) When two objects contacts with each other the _____ takes place.
 - a) frication
 - b) force
 - c) time
 - d) motion

Q.2 Answer the following questions. 20

- a) What is Kinesiology and explain criteria of good posture?
- b) Need and importance of biomechanics is Physical Education-explain?

- Q.3 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) What is biomechanics explain classification of equilibrium?
- OR**
- b) Classification of muscle explain muscle properties, and isotonic exercise?
- Q.4 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) What is motion and explain types of motion?
- OR**
- b) Define, meaning, types of lever function.
- Q.5 Write short notes. (Any four) 20**
- a) Dynamic posture
 - b) Reciprocal Innervation and Inhibition
 - c) Newton's Second law of motion
 - d) Isometric exercise
 - e) Body planes

Seat No.	

B.P.Ed. (Semester - IV) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2023
Research and Statistics in Physical Education (19501403)

Day & Date: Sunday, 24-12-2023
 Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Max. Marks: 80

- सुचना: 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 3) मूळ इंग्रजी प्रश्न पत्रिका वाचणे आवश्यक आहे.

प्र.1 खालील योग्य पर्याय निवडा.

10

- 1) बहुलक खालील सुत्राने ---- काढता येते.
 अ) बहुलक = 3 मध्यगा - 2 मध्यमान
 ब) बहुलक = 2 मध्यगा - 3 मध्यमान
 क) बहुलक = मध्यगा - मध्यमान
 ड) बहुलक = मध्यमान - मध्यगा
- 2) विस्तार, चतुर्थ विचलन, सरासरी विचलन व प्रमाण विचलन हे ---- चं परिमाणे आहेत.
 अ) विचलनशीलतेची
 ब) केंद्रीय प्रवृत्ती
 क) अ व ब दोन्ही
 ड) यापैकी नाही
- 3) संख्याशास्त्र हा शब्द ---- भाषेतून आला आहे.
 अ) इंग्रजी
 ब) लॅटीन
 क) ग्रीक
 ड) यापैकी नाही
- 4) विस्तार खालील सुत्राने काढता येते ----.
 अ) बहुलक = 3 मध्यगा - 2 मध्यमान
 ब) विस्तार = प्राप्तांकातील उच्चतम संख्या - नीचतम संख्या
 क) $Q.D. = \frac{Q_3 - Q_1}{2}$
 ड) गटाची लांबी = उच्चतम मर्यादा - न्यूनतम मर्यादा
- 5) केंद्रीय प्रवृत्तीचे ---- हे विश्वसनिय परिमाण आहे.
 अ) मध्यगा
 ब) मध्यमान
 क) बहुलक
 ड) वरील सर्व
- 6) पुढील पैकी ---- बाब संशोधन आराखड्याचा घटक आहे.
 अ) शीर्षक
 ब) गृहितके
 क) पध्दती
 ड) वरील सर्व
- 7) ---- हे ऐतिहासिक संशोधन पध्दतीतील माहिती गोळा करण्याचे साधन आहे.
 अ) प्राथमिक स्रोत
 ब) दुय्यम स्रोत
 क) अ व ब दोन्ही
 ड) यापैकी नाही

- 8) ---- हे गृहीतकृत्य (परिकल्पना) प्रकार आहे.
 अ) उद्दीष्टे ब) समस्या
 क) शून्य परीकल्पना ड) व्याप्ती
- 9) ---- संशोधन विषयाची स्पष्ट व अर्थपूर्ण मांडणी म्हणजे संशोधनाचे ---- होय.
 अ) शीर्षक ब) गृहितक
 क) संकलीत माहिती ड) रेखाचिन्हे
- 10) केंद्रीय प्रवृत्तीचे प्रमुख ---- परिमाणे आहे.
 अ) 2 ब) 3
 क) 4 ड) यापैकी नाही

प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- अ) संशोधन आराखड्याच्या पायऱ्या स्पष्ट करा. 10
 ब) केंद्रीय प्रवृत्तीचे परिमाणे सांगून मध्यमानाची वैशिष्ट्ये सांगा. 10

प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक) 15

अ) खालील साधी वरून मध्यमान (Mean) काढा.

Sr. No	Class Interval (CI)	Frequency (f)
1	90-94	1
2	85-89	3
3	80-84	7
4	75-79	8
5	70-74	9
6	65-69	6
7	60-64	4
8	55-59	8
9	50-54	2
10	45-49	2
		N=50

ब) वरील टेबल वरून P 60 आणि P 80 (%) मूल्य काढा?

प्र.4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक) 15

अ) खालील सारणी वरून (टेबल) बहुलक (Mode) काढा.

Sr. No	Class Interval (CI)	Frequency (f)
1	100-104	1
2	95-99	3
3	90-94	5
4	85-89	4
5	80-84	8
6	75-79	5
7	70-74	7
8	65-69	4
9	60-64	3
10	55-59	5
11	50-54	5
		N=50

ब) संशोधनात संबंधित साहित्याची गरज सविस्तर स्पष्ट करा.

प्र.5 टिपा लिहा (कोणत्याही चार)

20

- अ) शारीरिक शिक्षणात संख्याशास्त्राचे गरज व महत्व
- ब) निरीक्षण (संशोधनातील)
- क) दुय्यम स्रोत (आधार)
- ड) शततमक (%)
- इ) शारीरिक शिक्षणात संशोधनाची व्याप्ती

Seat
No.

B.P.Ed. (Semester - IV) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2023
Research and Statistics in Physical Education (19501403)

Day & Date: Sunday, 24-12-2023
 Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Max. Marks: 80

- Instructions:** 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate in full marks.
 3) Candidate who intend to write their answers in Marathi advised to read the original Questions in English.

Q.1 Choose the correct alternatives.**10**

- 1) Mode is calculated by the formula _____.
 - a) Mode = 3 median – 2 mean
 - b) Mode = 2 median – 3 mean
 - c) Mode = median – mean
 - d) Mode = mean – median
- 2) Range, quartile derivation, average derivation and standard derivation a measure of _____.
 - a) Measurement of variability
 - b) measurement of central tendency
 - c) a and both
 - d) none of these
- 3) Statistics is _____ word.
 - a) English
 - b) Latin
 - c) Greek
 - d) none of these
- 4) Range is calculated by following formula _____.
 - a) Mode = 3Median - 2Mean
 - b) Range= Largest number - Smallest number
 - c) $Q.D. = \frac{Q_3 - Q_1}{2}$
 - d) Class interval = upper class limit – lesser class limit
- 5) _____ is a reliable measure of central tendency.
 - a) Median
 - b) Mean
 - c) Mode
 - d) All of the above
- 6) _____ of the following is the component of research design
 - a) Title
 - b) Hypothesis
 - c) Method
 - d) all of these
- 7) _____ is information collecting tool in Historical research method.
 - a) Primary sources
 - b) Secondary sources
 - c) a and b both
 - d) none of these
- 8) _____ is one type of Hypothesis
 - a) Objectives
 - b) Problem
 - c) Null Hypothesis
 - d) scope
- 9) A proper meaningful explanation and arrangement of subject is known as research _____.
 - a) Title
 - b) Assumption
 - c) Data information
 - d) Tally

- 10) There are _____ major central tendency measure.
- a) 2
 - b) 3
 - c) 4
 - d) none of these

Q.2 Answer the following questions.

- a) Write down research proposal steps- in detail? **10**
- b) What is central tendency explain characteristic feature of mean? **10**

Q.3 Answer the following questions. (Any One)

15

- a) Calculate Mean from following table?

Sr. No	Class Interval (CI)	Frequency (f)
1	90–94	1
2	85–89	3
3	80–84	7
4	75–79	8
5	70–74	9
6	65–69	6
7	60–64	4
8	55–59	8
9	50–54	2
10	45–49	2
		N=50

OR

- b) Calculate Percentile P 60 and P 80 (%) value for the above table.

Q.4 Answer the following questions (any One)

15

- a) Calculate Mode from following table?

Sr. No	Class Interval (CI)	Frequency (f)
1	100–104	1
2	95–99	3
3	90–94	5
4	85–89	4
5	80–84	8
6	75–79	5
7	70–74	7
8	65–69	4
9	60–64	3
10	55–59	5
11	50–54	5
		N=50

- b) Explain why need Surveying related literature?

Q.5 Write short notes. (Any Four)

- a) Need and importance of Statistics in Physical Education
- b) Observation in Research
- c) Secondary source in historical research
- d) Percentile
- e) Scope of research in Physical Education

Seat No.	

**B.P.Ed. (Semester - IV) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2023
Theory of Sports and Game and Their Officiating and Coaching
(19501404)**

Day & Date: Tuesday, 26-12-2023
Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Max. Marks: 80

- सुचना: 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) मूळ इंग्रजी प्रश्न पत्रिका वाचणे आवश्यक आहे.

प्र.1 खालील योग्य पर्याय निवडा.

10

- 1) स्ट्रडल रोल तंत्र ---- शी संबंधित आहे.

अ) फुटबॉल	ब) उंचउडी
क) जिमनॅस्टीक	ड) फेकीच्या बाबी
- 2) बटरफ्लाय तंत्र ---- बाबीशी संबंधित आहे.

अ) पोहणे	ब) टेनिस
क) टेबल टेनिस	ड) बुध्दीबळ
- 3) मार्गदर्शकाची शैक्षणिक अर्हता (पात्रता) ----.

अ) बी.पी.एड.	ब) एम.पी.एड
क) सी.पी.एड.	ड) एन.आय.एस.
- 4) हेडिंग हे कौशल्य ---- खेळाशी संबंधित आहे.

अ) हॉकी	ब) हॅन्डबॉल
क) फुटबॉल	ड) बास्केटबॉल
- 5) दम घालणे कौशल्याचा उपयोग ---- मध्ये केला जातो.

अ) खो-खो	ब) कबड्डी
क) ज्युडो	ड) यापैकी नाही
- 6) व्हॉलीबॉल मध्ये अँटेनाची जाडी ----

अ) 9 सें.मी.	ब) 2 सें.मी.
क) 2.5 सें.मी.	ड) यापैकी नाही
- 7) खो-खो मध्ये टाईम आऊटचा कालावधी ----.

अ) दोन मिनीट	ब) पाच मिनीट
क) दहा मिनीट	ड) यापैकी नाही
- 8) दर्जेदार पोहण्याच्या तलावाचा आकार ---- मी.

अ) 50 × 50	ब) 50 × 30
क) 50 × 21	ड) 50 × 25
- 9) ---- खेळाडुंचा मिळून विद्यापीठाचा उपयोग योगा संघ बनतो.

अ) पाच	ब) सहा
क) चार	ड) सात

Seat No.

B.P.Ed. (Semester - IV) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2023
Theory of Sports and Game and Their Officiating and Coaching
(19501404)

Day & Date: Tuesday, 26-12-2023
 Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Max. Marks: 80

- Instructions:** 1) All questions are compulsory.
 2) Neat Diagram must be drawn where necessary.
 3) The Candidate should read the original questions in English.

Q.1 Choose the correct alternatives.

10

- 1) Straddle role technique is related to _____.
 - a) Football
 - b) High jump
 - c) Gymmastic
 - d) Throws
- 2) Butterfly stroke technique is related to _____ event.
 - a) Swimming
 - b) Tennis
 - c) Table Tennis
 - d) Chess
- 3) Qualification of a coach is _____.
 - a) B.P.Ed.
 - b) M.P.Ed
 - c) C.P.Ed.
 - d) NIS
- 4) Heading skill is related to _____ game.
 - a) Hockey
 - b) Hand ball
 - c) Football
 - d) Basket ball
- 5) Cant skill is used in _____.
 - a) Kho-Kho
 - b) Kabaddi
 - c) Judo
 - d) None of these
- 6) In Volleyball thickness of antenna is _____.
 - a) 1 c.m.
 - b) 2 c.m.
 - c) 2.5 c.m.
 - d) None of these
- 7) In Kho-Kho duration of time out is _____.
 - a) Two min
 - b) Five min
 - c) Ten min
 - d) None of these
- 8) Standard Swimming pool size is _____ m.
 - a) 50 × 50
 - b) 50 × 30
 - c) 50 × 21
 - d) 50 × 25
- 9) _____ player make on Yoga Team (University).
 - a) Five
 - b) Six
 - c) Four
 - d) Seven
- 10) In Basketball distance between Ring & Board is _____.
 - a) 15 c.m.
 - b) 10 c.m.
 - c) 5 c.m.
 - d) None of these

- Q.2 Answer the following questions.** **10**
- a) Write the Duties of coach in general, pre, during and post game. **10**
 - b) Explain Qualities & qualification of official. **10**
- Q.3 Answer the following questions. (Any one)** **15**
- a) Draw a neat diagram of 400 m Track and Calculate the stagger distance for lane no. 2, 3 and 4.
- OR**
- b) Draw a neat diagram of Kabaddi & Kho-Kho playfield with measurements & give the names of various area.
- Q.4 Answer the following questions. (any one)** **15**
- a) List the fundamental skill of Hand ball and analyse any two skill.
- OR**
- b) Explain role of weight training in games & sports.
- Q.5 Write short notes. (Any Four)** **20**
- a) Recreational and Lead up game
 - b) Standard Equipment's
 - c) Need and Importance of coaching camp
 - d) Technical equipment is Basket ball
 - e) Five hand signals in Volley ball.